

Begroting 2022 - 2025

Voorwoord

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
44	GL	"constateren dat we een stevig fundament hebben gelegd onder de toekomstbestendigheid van de stad" waar blijkt dat uit?	2	Er is een sluitende begroting opgesteld ondanks de moeilijke financiële omstandigheden waarbij tevens ruimte is gemaakt voor investeringen in de stad die rendement opleveren. En in het meerjarenbeeld ligt de ontwikkeling van een financieel risicovol profiel naar een financieel neutraal profiel goed op koers.
45	GL	"stad (...) met (...) een gezonde ambitie" Wat is die 'gezonde' ambitie? Graag een toelichting.	2	Gezonde ambitie blijkt onder andere uit het instellen en gebruik van het Groeifonds op diverse beleidsterreinen waarbij Rijswijk tegelijkertijd zijn financiële positie bewaakt.
78	CDA	Ondanks extra geld van het Rijk moet er volgens het college "echt structureel iets gaan veranderen om de jeugdzorg betaalbaar te houden". Wat zijn er de afgelopen jaren voor resultaten geboekt op dit vlak?	2	Rijswijk heeft samen met de regionale gemeenten en de VNG een lobby gevoerd om aan te kaarten dat het jeugdzorgstelsel (financieel) onhoudbaar is. Hierop is door het Rijk een grootschalig onderzoek uitgevoerd waaruit inderdaad is gebleken dat het stelsel in huidige vorm niet houdbaar is. De resultaten van de uitkomsten van dit onderzoek zijn een gedeeltelijke correctie van de bijdrage vanuit het Rijk en een gezamenlijke verantwoordelijkheid om een hervormingsagenda op te stellen om het stelsel weer in balans te krijgen.
146	BVR	Begroting kent een overschot van bijna 4 miljoen euro. Waarom de lasten met de inflatiecorrectie verhogen?	2	Dit overschot is incidenteel en heeft geen structureel karakter. Daarnaast is in de Kadernota 2022 die een vast onderdeel is van de 1e halfjaarlijkse rapportage, is door de raad vastgesteld dat de indexering voor prijsstijgingen zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB) 1,5% bedraagt. Zie ook het antwoord onder vraag 147.
147	BVR	Wat kost het de gemeente als er geen verhoging wordt doorgevoerd?	2	Geen correctie doorvoeren komt ten laste van de eigen middelen (circa € 450.000) waarbij ook rekening moet worden gehouden met mogelijke grote risico's die nu nog niet definitief bekend zijn (zie antwoord op vraag 146). Dit is bovendien een structureel effect: het betreft niet alleen het begrotingsjaar 2022, maar ook de meerjarenraming.
181	VVD	De ervaring leert dat het college zeer zijn best doet om nietszeggende antwoorden te formuleren op de technische vragen in het begrotingsproces. Waarom is dat eigenlijk?	2	Het college geeft ook op technische vragen zo goed mogelijk antwoord maar houdt daarbij rekening met alle lezers van de antwoorden die niet allemaal dezelfde kennis en achtergrond hebben van de techniek.

Inleiding

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
1	RB	Rijswijk is de enigste gemeente die geen Bibob-Coodinator heeft. Wat is de reden dat deze nog niet is aangesteld?	6	Het gebruik van het instrument "Bibob" was in Rijswijk nog beperkt tot Horeca/exploitatie. Als gevolg van de inzet op ondermijning zien we een uitbreiding op het taakveld (zoals omgevingsvergunningen) en de benodigde expertise die daar voor nodig is.
2	RB	Er wordt ten behoeve van de realisatie tunnel Beatrixlaan 42.000 euro onttrokken uit de bestemmingsreserve voor personeel. omdat de ondertunneling straks betaald moet worden door div partners is het dan niet beter hier gezamenlijk iemand voor aan te stellen?En het ook gezamenlijk te betalen?	6	Deze fase van het project is nog gericht op het vinden/overtuigen van partners. Doel is uiteindelijk om regionaal samen op te trekken richting het rijk en in dat stadium ook de kosten en inzet te delen.
46	GL	Ondertunneling Prinses Beatrixlaan: "in deze begroting al € 42.000,- aangevraagd ten behoeve van personele inzet". Wat gaan deze personen precies doen?	6	De € 42.000 is bedoeld voor het inhuren van externe expertise en capaciteit om de gemeente te helpen bij het plannen en organiseren van het proces voor het vinden van partners en het creëren van regionaal en bovenregionaal draagvlak voor de tunnel.
47	GL	Ondertunneling Prinses Beatrixlaan: "in deze begroting al € 42.000,- aangevraagd ten behoeve van personele inzet". Waarom dit bedrag onttrekken uit de bestemmingsreserve ondertunneling en niet uit de parkeerreserve die voor brede mobiliteitsdoeleinden is bedoeld?	6	De parkeerreserve wordt ingezet ter dekking van kapitaallasten van investeringen in mobiliteitsprojecten, niet in exploitatie /personele inzet, daar is juist de bestemmingsreserve voor de tunnel voor opgericht.

77	CDA	Betreft het voorstel om 42.000 uit de reserve voor de Beatrixtunnel te gebruiken voor personele inzet wederom de inschakeling van lobbyisten?	6	Het lobbywerk wordt voornamelijk door de gemeente zelf gedaan. Het budget is bedoeld voor ondersteuning van dit proces.
98	PvDA	Wat merkt de burger van een veilig ondernemersklimaat?	6	Burgers merken van een veilig ondernemersklimaat dat werklocaties (bedrijventerreinen, detailhandelsgebieden en kantorenlocaties) netjes en veilig zijn. Inwoners (en ondernemers, medewerkers en bezoekers) moeten zich hier prettig en veilig voelen. Om dit te bereiken werken we met betrokken partners o.a. vanuit het 'Keurmerk Veilig Ondernemen' samen aan de werklocaties schoon, heel en veilig te houden. Verder hebben we nauw en frequent overleg in de driehoek politie - handhaving&vergunningen -econ zaken, maatregelen en acties hieruit merkt ook de burger, bijvoorbeeld aanpak van illegale activiteiten. Daarnaast zijn accountmanagers en gebiedsregisseurs actief op de verschillende werklocaties en 'de ogen en oren' in deze deelgebieden. Initiatieven die de interactie tussen burgers en ondernemers/bedrijven stimuleren en of een belangrijke impuls geven aan de levendigheid, veiligheid en imago van het gebied worden door ons gesteund en merkt de burger ook. Zo wordt bijv via het proj team 'Middengebied PPP' n.a.v. de getekende intentieovereenkomst met BBR en IPP, de community building versterkt en pakken we concrete acties op die de leefbaarheid, het vestigingsklimaat en veiligheid verbeteren (voorbeeld schoonmaakactie).
99	PvDA	Er is niet voldoende formatie aanwezig voor nieuw beleid Openbare Orde en Veiligheid, daardoor extra inhuur. Kan er niet formatie worden uitgebreid om het nieuwe beleid blijvend te borgen?	6	Het betreft in eerste aanzet een projectmatige aanpak. Op basis van het beeld moet beoordeeld worden of een structurele inzet wel of niet nodig is.
126	D66	Voorgesteld wordt om in de Plaspoelpolder een aparte actie te doen ter voorkoming van ondermijning. Is er na de actie ook structurele inzet voorzien of moet dit in een later stadium nog geregeld worden?	6	De aparte actie in de Plaspoelpolder is op projectbasis. De actie moet een beeld geven van de omvang van ondermijning in de Plaspoelpolder. Op basis van het beeld moet beoordeeld worden of een structurele inzet wel of niet nodig is.
127	D66	Kunt u aangeven wat de leerervaringen waren met digitale participatie tijdens de COVID beperkingen - zowel binnen als buiten Rijswijk - en hoe u deze leerervaringen doorvertaald naar de reguliere participatie?	6	Op dit moment zijn wij bezig met het evalueren van participatietrajecten van het afgelopen jaar. Daarvoor gebruiken we onder andere de uitkomsten van de quick scan lokale democratie, die we voor de zomer hebben gehouden. Daarin is onder andere gevraagd naar ervaringen met digitale mogelijkheden om samen te werken met de gemeente, maar ook naar andere vormen van participatie. Daarnaast voeren we op dit moment gesprekken met bij participatie betrokken inwoners en medewerkers. De uitkomsten van de quick scan verwerken wij samen met de opbrengst van de evaluatiegesprekken in een rapportage. Hierin nemen we tevens een uitvoeringsparagraaf met verbetervoorstellen op. Deze rapportage bieden we uiterlijk in februari 2022 aan uw raad aan.
3	RB	Ten behoeve het opstellen van omgevingsvisie en omgevingsplan worden participatie momenten aangeboden waar kosten aanzitten. Misschien een optie de participatie momenten te doen in locaties zoals bv KRSV Vredenburg of andere maatschappelijke ruimtes om lokale verenigingen te helpen? (financieel)	7	Het is gebruikelijk dat participatiebijeenkomsten worden gehouden in de buurt van de bij het proces betrokken bewoners om zo de drempel om mee te doen zo laag mogelijk te houden. Waar mogelijk maken we gebruik van locaties die zonder kosten beschikbaar zijn. Andere belangrijke uitgangspunten zijn dat een ruimte voldoende capaciteit heeft, goed toegankelijk is én beschikbaar is op het moment dat we de participatiebijeenkomst organiseren. We zullen bij de keuze voor een geschikte locatie ook lokale verenigingen en andere maatschappelijke ruimtes betrekken.
4	RB	Er is een ambitie om tot 2040 tussen de 8 a 10000 woningen in Rijswijk te bouwen. Vraag hoe kan de infrastructuur dit aan specifiek beatrixlaan Haagweg Geestbrugweg ?	7	Het mobiliteitsprogramma is recent door het college als concept vastgesteld, ter inzage gelegd, wordt besproken met belangstellende inwoners, ondernemers en organisaties en komt in de raad van december voor besluitvorming. Hoe we omgaan met de verstedelijking en mobiliteit staat opgeschreven op: https://www.rijswijk.nl/pagina/mobiliteitsprogramma-rijswijk-2040
48	GL	"Hier ligt een centrale rol voor de gemeente Rijswijk ten aanzien van de overkoepelende processen,..." Hoe kan de gemeente deze rol vervullen als Rijswijk pas op een laat moment betrokken raakt, zoals bij CID Binckhorst?	7	Zoals omschreven staat: integrale inzet op procesmanagement, communicatie, omgevingsmanagement en verkeersmaatregelen. zo wordt dat geborgd.
5	RB	Efficiencybesparing 2022 :600.000 tot 800.000 2024. Graag een uitleg hoe deze besparing is of gaat ontstaan.	8	Het indammen van de tekorten zal deels worden gerealiseerd door middel van de hervormingsagenda die de gemeenten in overleg met het ministerie aan het opstellen zijn. Hiernaast zal worden getracht een besparing van € 6 ton olopend tot € 8 ton te realiseren door een regionaal afgestemde efficiëncyslag te behalen bij de zorgaanbieders in combinatie met de maatregelen die voortvloeien uit de regiovisie van de H10.

6	RB	Macro- economische ontwikkelingen van € 1,7 miljoen bijgesteld naar € 1 miljoen, daar zit € 700.000 euro tussen, hoe kan dit verschil zo groot zijn? Hoe is deze bijstelling ontstaan?	8	In de Kadernota is vastgesteld dat er een stelpost van € 1,7 miljoen is opgenomen in afwachting van budgettaire maatregelen vanuit het Rijk in onder andere de Septembercirculaire. De budgettaire maatregelen die tot en met de septembercirculaire zijn toegekend, zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Dat heeft geresulteerd in een verlaging van de stelpost met € 700.000.
79	CDA	Hoe kunnen de ieder jaar met miljoenen oplopende uitgaven voor jeugdzorg nu intussen feitelijk worden ingedamd? Op welke concreet berekende effecten van maatregelen is de taakstelling van 6, resp. 8 ton voor de komende twee jaar gebaseerd?	8	Het indammen van de tekorten zal deels worden gerealiseerd door middel van de hervormingsagenda die de gemeenten in overleg met het ministerie aan het opstellen zijn. Hiernaast zal worden getracht een besparing van € 6 ton oplopend tot € 8 ton te realiseren door een regionaal afgestemde efficiëncyslag te behalen bij de zorgaanbieders in combinatie met de maatregelen die voortvloeien uit de regiovisie van de H10.
128	D66	Wat is de reden dat de herinrichting van de Van Rijnweg niet is opgenomen in het overzicht van wegen op pagina 9?	9	De reden dat er geen melding gemaakt wordt van herinrichting Van Rijnweg in de Infographic, is dat er geen sprake is van zo'n project in 2022. De Infographic gaat over 2022

programma algemeen bestuur en organisatie

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
49	GL	Participatie: "evaluatie van beleid" Waarop gaat u de participatienota precies evalueren (op welke doelen/indicatoren)?	13	De indicatoren waarop wij de participatienota evalueren: -Werkwijze: is deze eenduidig en voor iedereen duidelijk? -Wettelijke verplichtingen rondom participatie: zijn deze duidelijk en overeenkomstig met de toekomstige Omgevingswet? -Worden bewoners voldoende en vroeg genoeg betrokken? Welke participatieniveaus worden gebruikt en waarom? -Jongerenparticipatie: bereiken we jongeren voldoende en bij welke onderwerpen betrekken we ze? -Samenwerking met externe partijen: is deze eenduidig en duidelijk? Is er voldoende ondersteuning vanuit de gemeentelijke organisatie? Zijn de participatiewijzers duidelijk genoeg en wat is er nog meer nodig (toolbox)?
50	GL	Participatie: "evaluatie van beleid" Wanneer gaat de evaluatie plaatsvinden? Wanneer wordt de gemeenteraad hier over geïnformeerd en welke rol heeft de raad in de evaluatie?	13	Op dit moment zijn wij bezig met het evalueren van participatietrajecten van het afgelopen jaar. Daarvoor gebruiken we onder andere de uitkomsten van de quick scan lokale democratie, die we voor de zomer hebben gehouden. Die bevatten veel informatie over hoe inwoners de samenwerking met de gemeente ervaren en hoe ze worden betrokken. Ook uw raad heeft de vragen uit de quick scan kunnen beantwoorden en die informatie zullen wij voor zover relevant, eveneens opnemen in de evaluatie. Daarnaast voeren we op dit moment gesprekken met bij participatie betrokken inwoners en medewerkers. De uitkomsten van de quick scan verwerken wij samen met de opbrengst van evaluatiegesprekken in een rapportage. In die rapportage nemen we tevens een uitvoeringsparagraaf met verbetervoorstellen op. Deze rapportage bieden we uiterlijk in februari aan uw raad aan.
100	PvDA	Wat is op dit moment de meest effectieve en efficiënte manier van dienstverlening voor A, de inwoner B. de gemeente. Graag de reactie onderbouwen	13	Dit is per product en dienst verschillend, maar over het algemeen is digitale dienstverlening vooruitstrevender en daarmee het meest efficiënt en effectief voor de inwoner en gemeente. Door het digitaliseren van producten en diensten hoeven inwoners minder vaak naar het Stadhuis. Hiermee worden mensen gerichter geholpen. Andersom is het personeel minder vaak belast met vragen. Hierdoor kan meer tijd besteed worden aan andere zaken die aandacht vragen.
130	D66	Hoe wordt getoetst of aan excellente dienstverlening wordt voldaan, en gebeurt dit zowel voor de offline als de online dienstverlening?	13	Het meten hiervan gebeurt doorlopend middels een tool: Klantinfocus. Dit programma toetst in hoeverre de klant tevreden is over de ervaring met de gemeente. Zowel online als het fysiek bezoek aan de publieksbalies. Online wordt hierbij vooral gerefereerd naar de webformulieren. Wij nemen de resultaten van de klanttevredenheid in de wensen en eisen van de nieuw aan te schaffen website.

148	BVR	Op welke wijze faciliteert de gemeente initiatieven van inwoners en omwonenden?	13	De gemeente faciliteert initiatieven van inwoners door in te spelen op ideeën en denkkraft van de inwoner en/of inwonersgroepen. Gebiedsregie is eerste aanspreekpunt en stelt zich actief op om verbindingen te initiëren en te stimuleren. Inwoners worden zo nodig geholpen bij het verder ontwikkelen van het initiatief bijvoorbeeld door ze te ondersteunen met informatie over de aanpak van een initiatief, waar je rekening mee moet houden en/of contacten te leggen. Als het verder ontwikkelen van het initiatief financiële ondersteuning vraagt dan kunnen bewoners een beroep doen op één van de stimuleringsubsidies. Inwoners kunnen voor meer informatie over bovengenoemde vormen van ondersteuning en het indienen van een initiatief terecht op de gemeentelijke website (Loket Stadskracht).
101	PvDA	Wanneer eenvoudige vragen niet beantwoord kunnen worden, wat is dan het vervolgproces en de tijd (norm) van afhandeling? Graag onderbouwen met cijfers.	14	Het KCC beantwoordt alle eenvoudige vragen die bij hen binnenkomen. Indien de vraag meer specialistische kennis vereist, wordt contact gezocht met een medewerker van de vakafdeling. Mocht deze niet telefonisch bereikbaar zijn, dan wordt een terugbelverzoek achtergelaten. De medewerker wordt geacht de klant binnen twee werkdagen terug te bellen.
149	BVR	Wat is inclusieve communicatie?	14	Inclusieve communicatie is een benadering van communicatie die zoveel mogelijk mensen probeert te bereiken en te betrekken, waarbij toegankelijkheid, herkenning en begrip worden nagestreefd en waarvan het resultaat leidt tot positieve communicatie, vrij van stereotypen.
150	BVR	Welke diensten gaat u digitaal uitbreiden?	14	Het gaat om de volgende producten: afschrift burgerlijke stand, verhuizing, vermissing reisdocument, aangifte van geboorte, huwelijk en partnerschap. Voor het komend jaar staan bovendien ook de digitalisering van de omgevingswet, horecaloket, gehandicaptenparkeerkaart en de samenwerking met Sociaal Domein op de agenda. Laatstgenoemde vindt plaats om de formulieren m.b.t. WMO te digitaliseren. Tot slot is PDV blijvend in overleg met de vakafdelingen om daar waar mogelijk eventuele opties tot digitalisering te onderzoeken.
182	VVD	U geeft aan duidelijk te willen communiceren. In Rijswijks Regelrecht van enkele weken staat de zin: "Wijziging van ondergeschikte aard van verleende tijdelijke omgevingsvergunning voor het realiseren van een omheind hondenlosloopgebied." Etc. Welk deel van deze mededeling is precies duidelijk?	14	Publicaties van vergunningaanvragen en ook van de besluitvorming volgen de titel zoals de aanvrager deze vermeldt in het aanvraagformulier. Genoemd voorbeeld kent een juridisch juiste terminologie. (Juist) wanneer deze vragen zou opwerpen is de afdeling Publieksvoorlichting en het team Vergunningen bereid en beschikbaar om zaken te verduidelijken.
51	GL	Een efficiënte gemeente: "de invoering van de verplichtingen administratie. Hierin worden september/oktober volgende stappen gezet." Dit is dezelfde tekst als vorig jaar. Is dit oude tekst of is de invoering van verplichtingenadministratie uitgesteld?	15	Dit klopt voor beide jaren. De invoering van de verplichtingenadministratie was vorig jaar in september/oktober gepland. Door personele wisseling is de invoering destijds uitgesteld. In de zomer van 2021 is het project opnieuw opgepakt en inmiddels is per 1 oktober de verplichtingenadministratie van start gegaan. De wijze van implementatie is dat alle nieuwe opdrachten (groter dan € 20.000) voorzien worden van een verplichting. Zo wordt de administratie geleidelijk opgebouwd.
52	GL	Een efficiënte gemeente: ook de acties die hier zijn omschreven, zijn hetzelfde als vorig jaar. Waarom? Graag een update op deze acties.	15	Het betreft doorlopende acties vanuit het hoofdlijnenakkoord. De invoering van de verplichtingenadministratie is in een volgend stadium aangekomen, in de voortgangsrapportage over het Groot Project Organisatieontwikkeling wordt hier dieper op in gegaan. Deze voortgangsrapportage wordt na collegebehandeling op 2 november aan de raad beschikbaar gesteld. In het kader van procesverbetering is in 2021 een viertal processen doorgelicht met behulp van de lean methodiek. De bevindingen/adviezen zijn gericht op het verbeteren van effectiviteit, efficiency en dienstverlening van deze processen en worden door de lijnverantwoordelijken geïmplementeerd. Dit betreft de volgende processen: vergunningen, klachten, WOB en bezwaarschriften.

80	CDA	Het college stelt dat projecten uit de nota Excellente Dienstverlening nu op afronden staan. Is er bij de klanten van de gemeente gemeten hoe de dienstverlening intussen feitelijk wordt beoordeeld?	15	Een aantal projecten zijn inmiddels afgerond, maar een aantal zijn doorlopend en zullen dat komende jaren nog zijn. Met name de ICT gerelateerde projecten. Het meten van de ervaringen van klanten t.a.v. de gestelde projecten uit de nota Excellente Dienstverlening gebeurt continu middels het programma Klantinfocus. Echter omdat een aantal daarvan nog niet afgerond zijn en/of doorlopend, kan over laatsgenoemde momenteel geen toetsing plaatsvinden. De komende maanden wordt de burgerpeiling 'Waar staat je gemeente?' uitgezet. Deze peiling geeft onder andere informatie over hoe burgers (en ondernemers) onze (digitale) dienstverlening waarderen.
102	PvDA	We horen nog steeds dat het een moeizaam proces is om meldingen Openbare ruimte in de gemeenteapp te zetten en beantwoord te krijgen. Hoe lang gaat het nog duren voordat u echt tevreden bent? Wat is de oorzaak dat dit zo'n moeizaam proces is?	15	Er zijn wat technische aanpassingen nodig die wat meer tijd en aandacht vergen. We blijven streven naar een zo optimaal en gebruiksvriendelijk mogelijk werkende gemeente app voor het doen van meldingen openbare ruimte. Zowel voor de inwoners als medewerkers.
131	D66	De vernieuwing van de website en het zorgen voor actuele informatie op de website en digitaal aanvragen loopt al een aantal jaar vertraging op. Wanneer is de oplevering gepland van zowel recente informatie als het digitaal aanvragen en zaken doen met de gemeente voor inwoners en ondernemers?	15	Momenteel worden er diverse analyses uitgevoerd voor de indeling van content op de nieuwe gemeentelijke website. Mede hierdoor is er enige vertraging ontstaan bij de oplevering ervan. De verwachting is dat de nieuwe website rond het einde van het tweede kwartaal van 2022 daadwerkelijk opgeleverd kan worden. Tevens wordt wekelijks de informatie over producten en diensten op de site, daar waar nodig, geactualiseerd. Belangrijke wijzigingen en informatie worden bovendien gecommuniceerd middels nieuwsberichten en Social Media. Het digitaliseringsproces vindt continu in samenwerking met de vakafdelingen plaats, waarbij we ook afhankelijk zijn van de technologie. Dit jaar zijn tal van producten en diensten gedigitaliseerd en dit aantal zal de komende jaren worden uitgebreid.
151	BVR	Er staat in de tekst, "hierin worden in september/oktober volgende stappen gezet. Verklaar u nader? Sept/okt 2022? Of is dit reeds gebeurd?	15	De invoering van de verplichtingenadministratie was vorig jaar in september/oktober gepland. Door personele wisseling is de invoering destijds uitgesteld. In de zomer van 2021 is het project opnieuw opgepakt en inmiddels is per 1 oktober de verplichtingenadministratie van start gegaan. De wijze van implementatie is dat alle nieuwe opdrachten (groter dan € 20.000) voorzien worden van een verplichting. Zo wordt de administratie geleidelijk opgebouwd.
132	D66	Wat betekent de zin 'teams kunnen zich bij verbetertrajecten van hun in- en extern gerichte processen laten ondersteunen door collega procesinnovatoren'?	16	Voor de verbetering van werkprocessen kunnen vakteams hulp krijgen van collega's die getraind zijn in procesoptimalisatie. Deze collega's doen dat naast hun hoofdfunctie.
152	BVR	Nu steeds meer, ook grote organisatie , geconfronteerd worden met gijzelsoftware is de vraag welke maatregelen de gemeente gaat nemen om problemen zoals hacken en gijzelen van software te voorkomen en binnen de organisatie tot veilige procedures te komen waardoor er geen persoonlijke gegevens "op straat" komen te liggen.	16	Het netwerkverkeer van de gemeente Rijswijk wordt continu gemonitord om ongebruikelijke acties te detecteren en daarmee ransomware aanvallen te voorkomen. In de infrastructuur zijn bovendien diverse voorzieningen opgenomen om deze risico's te minimaliseren, zoals firewalls en netwerksegmentatie. Om kwetsbaarheden op te sporen worden penetratietesten uitgevoerd. Bovendien is de gemeente aangesloten bij de Informatiebeveiligingsdienst Nederlandse gemeenten. Via deze organisatie ontvangt de gemeente meldingen over mogelijke kwetsbaarheden in systemen en applicaties. De digitale infrastructuur is per definitie kwetsbaar en het menselijk handelen vormt daarbij de grootste risicofactor. Medewerkers worden er bij herhaling op gewezen hoe zij deze risico's kunnen herkennen en hoe ze dan moeten handelen. Een belangrijk instrument dat daarvoor gebruikt wordt, is het uitvoeren van gesimuleerde phishingacties. Om te komen tot veilige procedures hanteert de gemeente de baseline informatiebeveiliging overheid (BIO).

183	VVD	De doelstelling "Waar mogelijk digitaliseren van processen" is weinig SMART. Kunt u dit concreter maken?	16	Enkele concrete voorbeelden zijn : - Uitbreiden van het digitale productaanbod door middel van het inzetten van digitale webformulieren; - Digitaal kunnen aanvragen van belastingproducten inclusief het digitaal bezwaar kunnen maken; - Digitaal kunnen indienen van een aanvraag omgevingsvergunning (via het Digitaal Stelsel Omgevingswet) en het digitaal advies kunnen vragen aan ketenpartners (bijv. de Veiligheidsregio (VRH) en Omgevingsdienst (ODH)).
184	VVD	Betekent de doelstelling dat het inkopen van producten die hergebruikt zijn of van duurzame grondstoffen zijn gemaakt, dat dit hoger scoort dan de prijs bij de inkoopcriteria?	16	Nee, dit hoeft niet per definitie zo te zijn. EMVI (Economisch Meest Voordelige Inschrijving) is de overkoepelende term voor een drietal gunningscriteria waaronder de beste prijs-kwaliteitsverhouding. De verhouding tussen de prijs en de kwaliteit wordt per aanbesteding bepaald en kan dus verschillend zijn. De weging hangt af van de waarde die aan de prijs enerzijds en de kwaliteit anderzijds wordt gehecht.
133	D66	Welke leerervaringen en extra mogelijkheden voor bv. opening bij de Tweede Kamerverkiezingen meegenomen naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2022?	17	De afgelopen Tweede Kamerverkiezingen hebben vanwege Covid onder ongekende omstandigheden plaatsgevonden. De uitdagingen die het projectteam heeft ondervonden, waren groot te noemen. Na de verkiezingen is het project geëvalueerd en dit heeft een aantal leer- en verbeterpunten opgeleverd waar wij mee aan de gang gaan. Eén van deze punten is de inrichting van de stembureaus uitbesteden aan een gespecialiseerd bedrijf, waardoor de opening van stembureaus tijdig en zonder verdere problemen plaatsvindt. Dit punt hebben veel stembureauleden ook als zeer wenselijk ervaren. Om die reden zetten we dit graag voort bij de komende verkiezingen.

programma openbare orde en veiligheid

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
7	RB	Indicatoren nr 3 geweldsmisdrijven 5,6 bij 10000 inwoners zijn dit procenten?	19	Nee dat zijn geen percentages maar aantal geregistreerd per 10.000 inwoners.
53	GL	In de begroting 2021-2024 geeft u aan het Strategisch Veiligheidsbeleid 2017-2021 te actualiseren en aan te vullen. In de begroting 2022-2025 heeft u het opeens over Strategisch Veiligheidsbeleid 2022-2026. Wanneer heeft de actualisatie plaatsgevonden en wanneer is de raad hierover geïnformeerd?	18	Zoals het in de begroting staat is de juiste weergave. Het Strategisch Veiligheidsbeleid 2022 – 2025 wordt in B&W van 2 november behandeld en nog voor de begrotingsraad van 9 november aan de raad aangeboden.
54	GL	Strategisch Veiligheidsbeleid: wat heeft u geactualiseerd en aangevuld behalve de jaartallen in de titel?	18	We zijn vier jaar verder na het vorig vastgestelde beleid. Het nieuwe beleid gaat in op de uitdagingen van deze tijd.
89	GBR	In het programma Openbare Orde en Veiligheid wordt o.m. veel aandacht besteed aan het thema Ondernijning in relatie tot de Plaspoelpolder. Er worden voor de begroting 2022 ook weer extra middelen begroot (oa voor GIT) om tegen ondernijning op te kunnen treden. Is herontwikkeling / transformatie van de leegstaande panden in de Plaspoelpolder uiteindelijk niet de beste remedie om Ondernijning aan te pakken? Welke prioritering van transformatie van gebieden binnen de Plaspoelpolder ziet u vanuit het oogpunt van aanpak ondernijning het liefst voor ogen en hoeverre sluit deze aan op de nu voorliggende ontwikkelingsplannen?	18	Herontwikkeling/transformatie draagt zeker bij aan de aanpak van ondernijning. Het maakt in de praktijk verschil of een terrein een verlaten indruk maakt, waar criminaliteit zijn gang kan gaan, of dat het terrein reuring en een signaalfunctie kent als gevolg van bewoning. Tegelijkertijd is het 'maar' een van de bijdragen in de bestrijding van ondernijning. We bewandelen meer sporen. Een prioriteit is lastig aan te geven, anders dan dat bestrijding van leegstand (negatief effect op de leefbaarheid, risico op misbruik van panden) en het bestrijden van malafide bedrijven een goede eerste stap is. Maar dat is deels afhankelijk van initiatieven uit de markt.
103	PvDA	Wanneer wordt het strategisch veiligheidsbeleid 2022-2026 voorgelegd aan de raad?	18	Het Strategisch Veiligheidsbeleid 2022 – 2025 wordt in B&W van 2 november behandeld en nog voor de begrotingsraad van 9 november aan de raad aangeboden.
153	BVR	Is het strategisch veiligheidsplan al besproken? Moet de raad die niet eerst goedkeuren?	18	Het Strategisch Veiligheidsbeleid 2022 – 2025 wordt in B&W van 2 november behandeld en nog voor de begrotingsraad van 9 november aan de raad aangeboden.

154	BVR	Brede kijk op veiligheid. Waarom mag er verschil zijn met betrekking tot de vraag naar veiligheid tussen wijken, bewoners, instellingen en bedrijven?	18	De vraag naar veiligheid voor bewoners (zoals inbraak, sociale veiligheid) is bijvoorbeeld anders als voor bedrijven (bijvoorbeeld diefstal, cybercrime). Ook het veiligheidsprofiel tussen wijken kan verschillen.
185	VVD	Op pagina 18 wordt gerefereerd aan het strategisch veiligheidsbeleid 2022/2026, en het strategisch veiligheidsplan 2022/2026. Wanneer kunnen we dit verwachten?	18	Het Strategisch Veiligheidsbeleid 2022 – 2025 wordt in B&W van 2 november behandeld en nog voor de begrotingsraad van 9 november aan de raad aangeboden.
8	RB	Nr 5 vernieling beschadiging .Is 2,5 en de streefwaarde 5,0 toch hoger ? Zitten hier ook de vernielingen van oud en nieuw bij ? graag een uitleg	19	De streefwaarden worden een paar jaar vooruit opgenomen in de begroting. De streefwaarde over 2021 is dus in 2016 opgenomen in de begroting en wordt daarna niet meer gewijzigd. Bij deze indicator is de gestelde streefwaarde ruimschoots behaald. Dit betreffen alle cijfers – dus ook van oud- en nieuw. Ten behoeve van oud en nieuw wordt een separaat plan opgesteld met maatregelen om vernielingen tegen te gaan/reducen.
104	PvDA	Waarom staan bij de indicatoren naast realisatie en streefwaarde geen landelijk gemiddelde waarde?	19	Streefwaarden worden lokaal bepaald. Het opnemen van landelijk gemiddelden, naast dat het niet vereist is op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV), voegt niets toe over hoe Rijswijk het doet. Niet elke gemeente is nl. het zelfde wat betreft het veiligheidsproblematiek. De Rijswijkse cijfers worden regelmatig gemonitord in het Veiligheidsoverleg en zo nodig wordt integraal ingezet om de gestegen cijfers weer te doen dalen.
105	PvDA	Wanneer worden de resultaten verwacht van de pilot 'Van onmacht naar impact'?	19	De pilot loopt twee jaar en is afgelopen zomer gestart. De resultaten worden in 2023 verwacht.
106	PvDA	Wanneer heeft de voorlichting voor senioren plaatsgevonden? Hoeveel mensen hebben deze voorlichting bezocht?	19	Een cyberawareness voorlichting, ook voor senioren, heeft 19 juni 2019 plaatsgevonden in het Rijswijks Lyceum. Deze was georganiseerd door de gemeente. De voorlichting werd bezocht door ongeveer 80 personen. In januari 2020 heeft het Rode Kruis, op verzoek van de gemeente, voor het laatst voorlichtingssessies gegeven aan senioren over inbraakpreventie en babbeltrucs.
134	D66	Graag de cijfers over cybercrime in Rijswijk en de ontwikkelingen ervan toevoegen. Of zorgen dat deze inzichtelijk worden gemaakt.	19	Het opnemen van de criminaliteitscijfers in de begroting is niet gangbaar. Daar zijn de rapportages voor.
155	BVR	Cybersecurity en digitale criminaliteit. Goed doornemen om de inwoners te wapenen tegen deze vorm voor criminaliteit. Is het de bedoeling dat Welzijn Rijswijk deze taken gaat uitvoeren? Welzijn Rijswijk is goed ingevoerd bij met name ouderen.	19	Nee, het is niet de bedoeling dat Welzijn Rijswijk deze taken uitvoert. Wel is het voornemen om zo veel mogelijk samen te werken met de partners, zoals Welzijn Rijswijk, om de doelgroepen zo goed mogelijk te bereiken en te bewapenen.
186	VVD	Uw richt zich in uw beleid op senioren wanneer het gaat om preventie van cyber gerelateerde criminaliteit? Waarom niet ook juist de jongeren? En, indien wel, wat gaat u dan doen?	19	Jongeren zijn zich over het algemeen beter bewust van de gevaren van cybercrime dan senioren, omdat zij behendiger zijn met ICT. De hoofdaandacht ligt daarom bij senioren. Maar er is een accent verschil. De preventie van cybercriminaliteit bij jongeren is meer gericht op ouderschap (onder andere hacken en phishing) en het voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit (onderdeel van de aanpak van Ondernijning) dan op slachtofferschap (opgelicht worden) zoals bij senioren.
107	PvDA	Wat heeft de pilot Vergunningsaanvraag Automotive opgeleverd?	20	Door invoering van het vergunningstelsel en de bijbehorende BIBOB-toets krijgen we meer inzicht in mogelijke misstanden die zich voordoen of voor kunnen doen, waar preventief op kan worden gehandeld. Daarnaast wordt repressief op misstanden gehandhaafd middels (integrale) controles en kan de vergunning worden ingetrokken.
108	PvDA	Wanneer wordt de BIBOB coördinator aangesteld?	20	De uitbreiding voor (o.a.) een coördinator BIBOB is opgenomen in de begroting 2022.
156	BVR	Aanpak van malafide ondernemersklimaat in Rijswijk. Die 8.000 bedrijven die moeten worden onderzocht zal worden doorgelicht door een externe partij. Omdat dit geen specifiek Rijswijkse aangelegenheid is, het zijn veel postbusbedrijfjes. Vraag, worden de kosten van deze onderzoeken mede betaald door het Bedrijfschap Plaspoelpolder?	20	We nemen aan dat u het Industrieschap Plaspoelpolder bedoeld. In het voorstel dat er nu ligt wordt het onderzoek niet mede betaald door het Industrieschap Plaspoelpolder.

187	VVD	In hoeverre verhoudt de externe inhuur (lees commerciële) van formatie en expertise zich tot de beperkingen die voortkomen uit bijvoorbeeld de privacy wet, fiscale wetgeving en de WPG? Is het noodzakelijk om tot inhuur te komen of zijn er ook publieke instanties die een dergelijke opdracht of een deel hiervan kunnen uitvoeren?	20	Binnen het veiligheidsdomein wordt daarom veel gewerkt met convenanten en geheimhoudingscontracten/-verklaringen. Naast de (inderdaad noodzakelijke) inhuur zal ook met de publieke instanties gewerkt moeten worden. Er bestaat bijvoorbeeld geen vervanger voor de belastingdienst.
9	RB	De kosten van de brandweer en rampen bestrijding worden ieder jaar hoger? Is de reden echt alleen het stijgen van het aantal inwoners?	21	De jaarschijf 2022 is gebaseerd op de begroting 2022 van de VRH, aangevuld met de te verwachten ontwikkeling van de kosten FLO. In de begroting van de VRH is een voorschot FLO in de totale bijdrage per gemeente opgenomen. De FLO kosten worden in de loop van de jaren lager. In de begroting van de VRH 2022 is rekening gehouden met de stijging van het aantal inwoners en prijsstijging. De jaarschijven 2023 t/m 2025 zijn gewaardeerd in prijzen 2022, In aanvulling op de meerjarenbegroting van de VRH is rekening gehouden met de te verwachten stijging van het aantal inwoners in deze jaren.
135	D66	Wordt de inzet tegen verkamering gedaan met het huidige woonteam van de gemeente, of wordt er uitbreiding voorzien? Is er ook kennisuitwisseling en samenwerking met de gemeente Den Haag, de pandjesbrigade en platform31?	21	De inzet tegen verkamering wordt gedaan met het huidige "woonteam" van de gemeente. Onlangs gestart onderzoek op casusniveau moet nog uitwijzen of we dit binnen de bestaande capaciteit uit blijven voeren. Indien nodig wordt kennisuitwisseling en samenwerking met andere partners gezocht, voor zover de AVG dit toelaat.
157	BVR	Openbare orde en Veiligheid. Wij zien de aantallen inbraken/geweldsmisdrijven wel naar beneden gaan. Wij missen alleen het uitbreiden van de aantallen FTE. Tevens missen wij de camera's op de hotspots	21	Het is niet duidelijk welke FTE's u bedoelt (politie, OOV, Inspectie, Handhaving, ...) maar uw raad is vrij om daar iets aan te doen natuurlijk.... Voor wat betreft camera's : Er zijn tot nu toe in Rijswijk geen hot spots aangewezen waar cameratoezicht proportioneel en subsidiair is.
158	BVR	Open bare orde en Veiligheid. Wij zien de aantallen naar beneden gaan. Wij missen alleen het uitbreiden van de aantallen FTE. Tevens missen wij de camera's op de hotspots	21	Het is niet duidelijk welke FTE's u bedoelt (politie, OOV, Inspectie, Handhaving, ...) maar uw raad is vrij om daar iets aan te doen natuurlijk.... Voor wat betreft camera's : Er zijn tot nu toe in Rijswijk geen hot spots aangewezen waar cameratoezicht proportioneel en subsidiair is.
188	VVD	U geeft aan dat verkamering een prioritair aandachtspunt was en zal blijven. Welke prognose verwacht u te behalen als het gaat om handhaven tegen verkamering	21	De prognose is dat we op het gebied van overtredingen op het bestemmingsplan adequaat en bij voorkeur integraal zullen handhaven. Omdat verkamering niet per definitie een overtreding is, is op dat specifieke vlak geen prognose te geven.

programma verkeer en vervoer

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
55	GL	Doelstelling 4: wat houdt "toekomstbestendig en betaalbaar parkeerbeleid" in gezien de jaarlijkse exploitatie-, afschrijvings- en rentekosten € 74,- euro van een openbare parkeerplaats op maaiveldniveau (handhavings-, automatiserings- en overheadkosten niet meegerekend) zijn?	22	De kosten van beheer en onderhoud van parkeerplaatsen in de OR maken geen deel uit van de parkeerbegroting omdat ook andere kosten voor de instandhouding van de openbare ruimte (groen, speelterreinen) niet doorberekend worden naar gebruikers. Als hierop een uitzondering gemaakt wordt door het beheer en onderhoud van alle parkeerplaatsen ten laste te laten komen van de parkeerbegroting, dan zouden parkeerders in gereguleerde parkeergebieden per saldo betalen (via vergunning of uurtarief) voor het beheer en onderhoud van parkeerplaatsen in wijken waar parkeren gratis is.

56	GL	Doelstelling 4: wat houdt "eerlijke verdeling van de schaarse ruimte" in gezien 37% van de huishoudens in Rijswijk geen auto heeft?	22	Dat veel Rijswijkse huishoudens niet beschikken over een auto laat onverlet dat de schaarse parkeerruimte in diverse buurten eerlijk verdeeld moet worden. Daarbij hanteren we het uitgangspunt dat de juiste parkeerder dient te parkeren op de juiste plaats. Daarnaast houden we metingen in wijken als de parkeerdruk te hoog wordt, om te bezien of onder bewoners voldoende draagvlak is voor invoering van betaald parkeren. Verder stimuleert de gemeente efficiënt gebruik van de beschikbare parkeerruimte, onder andere door dubbelgebruik van parkeerplaatsen in de openbare ruimte waar mogelijk te faciliteren.
90	GBR	In de raadsvergadering van 12 oktober jl is de Hoofdplanstructuur Pasgeld vastgesteld. In hoeverre biedt dit besluit nu kansen om (met nog meer versnelling) te werken aan concrete planvorming voor een OV-station in RijswijkBuiten en de derde fietsbrug over de Vliet? Welke (lobby) activiteiten gaat het college hier voor extra ondernemen in 2022? Is daarbij de verwachting dat vanuit ons Groeifonds voor deze ontwikkelingen bestemmingsreserves gevormd moeten worden? Graag een opgave van een bandbreedte van deze reserves.	22	Met het vaststellen van de hoofdplanstructuur voor Pasgeld heeft de gemeenteraad zich uitgesproken over de beoogde ontwikkelrichting voor Pasgeld en de daarin gelegen deelgebieden Pasgeld-West en Pasgeld-Oost. In Pasgeld-West wordt er voorgesorteerd op een mogelijk nieuwe halteplaats voor trein en/of lightrail ter plaatse van de parkloper. In de ontwikkeling wordt met een ruimtereservering rekening gehouden, en met de inrichting van de parkloper als fietsverbinding de potentie van de locatie als 'mobiliteitsknoop/halte' vergroot. Óf hier een nieuwe halte komt, komt echter pas in beeld wanneer de "oude lijn" transformeert naar een lightrailsysteem en is daarmee afhankelijk van regionale besluitvorming. De realisatie van een halteplaats in RijswijkBuiten zou bijdragen aan de ambitie en doelstelling om een fijnmazig en frequent rijdend regionaal lightrailsysteem te realiseren. Een andere ontwikkeling is een mogelijke toekomstige fietsverbinding over de Vliet richting Vrijenban en Ypenburg. Daarmee zou een positieve bijdrage worden geleverd aan de mogelijkheden voor langzaam verkeer en daarmee aan de gewenste mobiliteitstransitie (fietsen wordt aantrekkelijker). Het betreft uitwerkingsvraagstuk dat prioriteit behoeft en waar, als onderdeel van een mobiliteit investeringsagenda (zie ook negende herziening van de grondexploitatie Sion'-t Haantje), in 2021-2022 een strategie op wordt geformuleerd. Lobby activiteiten moeten nog opgezet worden in samenhang met de investeringsagenda in het hele gebied. De investering voor een fietsbrug wordt geschat op een bandbreedte tussen €8,5 mln - €11,0 mln. Dit betreft een indicatieve bandbreedte. In het verlengde daarvan ligt het in de lijn der verwachting dat er bestemmingsreserves moeten worden gevormd.
109	PvDA	'Het aantal personen dat binnen een redelijke reistijd met verschillende vervoerswijzen onze economische toplocatie kan bereiken neemt toe,' Waaruit blijkt dat?	22	Bereikbaarheid betekent in dit kader het aantal mensen dat per fiets en openbaar vervoer binnen 45 minuten en per fiets binnen 30 minuten de Plaspoelpolder kan bereiken. Monitoring van deze indicator loopt via de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) en is voorzien eerst in 2025. In de begroting 2020 stond de indicator met getallen nog vermeld. Omdat de volgende meting in 2025 is, is het in de voorgestelde begroting niet expliciet opgenomen. Deze komt op een later jaar dus terug.
136	D66	Op pagina 22 wordt gesproken over het wegnemen van barrières voor verkeer, welke barrières dit zijn en met welke maatregelen of investeringen dit wordt aangepakt is hier of in vervolg niet aangegeven. Graag een nadere toelichting	22	U vindt dat terug in de tekst " <i>Bij de gebiedsontwikkelingen In de Bogaard, Pasgeld en Plaspoelpolder (Havenkwartier, Kesslerpark) wordt geschetst op betere verbindingen en toegangen in en door die gebieden voor een groeiend aantal fietsers en voetgangers die daar hun herkomst of bestemming krijgen. Voor deze doelen en voor doelen van verkeersveiligheid, fietscomfort en (groene) leefomgeving werken we in 2022 (door) aan plannen voor een nieuwe inrichting van de Lindelaan, Geestbrugweg e.o en de "probleemstraten". Concreet treft u in het (meerjaren)investeringsplan of voorbereidingskredieten voor planvorming aan of kredieten voor realisatie. Bijvoorbeeld bij de Lindelaan, de Geestbrugweg, de langzaamverkeersbrug over de Prinses Beatrixlaan, de herinrichting van de Prinses Beatrixlaan/Bogaard, krediet veilige schoolomgeving, groene fietsviaducten A4 passage, etc. Het wegnemen van oversteekbarrières zijn vaak onderdeel van een groter plan.</i>

137	D66	Er zijn streefwaarden, maar geen meetgegevens. Wanneer zijn deze er wel, hoe worden deze aan de raad verstrekt? Waarom ontbreekt de parkeerdruk meting die was toegezegd, wanneer volgt deze alsnog?	22	De pandemie zorgde in Rijswijk voor een veranderende parkeersituatie, waarbij meten niet voor waardevolle informatie zou zorgen waarop toekomstbestendige besluiten zouden kunnen worden gebaseerd. Nu de situatie zich lijkt te stabiliseren is opdracht gegeven voor een parkeerdrukmeting welke in oktober 2021 wordt uitgevoerd. De raad zal worden geïnformeerd over de resultaten.
159	BVR	Verkeer en veiligheid – Wethouder Lugthart heeft onlangs blij gemaakt met de komst van een aantal flitspalen in Rijswijk. Wanneer en waar worden deze geplaatst?	22	Deze ambitie is onderwerp van een plan samen met het openbaar ministerie. Hotspots zijn de Schaapweg en de Generaal Spoorlaan. Wij houden u op de hoogte zodra er definitieve afspraken en detailplanning met het openbaar ministerie naar buiten gebracht kunnen worden.
129	D66	Is er naast het asfalteren van fietspaden ook voorzien in het zorgen voor belijning en nieuwe fietspaden? Hoe wordt het fietsen op bedrijventerreinen verbeterd en zit dit ook in dit budget?	23	In de toelichting investeringsplan p. 145-147 treft u meerdere fietsprojecten aan. Een voorbeeld van verbetering in de Plaspoelpolder is de reconstructie van het fietspad Veraartlaan die nu wordt uitgevoerd (naar 2 richtingen fietspad) en de recente rotonde.
189	VVD	Wat zijn eerste verkenningen, wat is het resultaat daarvan, wat kost dat en waarom kan het niet gelijk geregeld worden als er een probleem is?	23	Ter duiding van wat een proces van verkenning betekent, verwijzen we naar voor de inhoud en aanpak van de eerste verkenning Geestbrugweg e.o. naar de raadsinformatiebrief met bijlage IB21 102. U ziet dat er varianten en scenario's eerst uitgezocht en met de omgeving afgestemd worden alvorens met een raadsvoorstel krediet aan te vragen voor de voorkeursvariant.
190	VVD	Barrières van spoor, water en wegen worden weggenomen. Dat betekent dus tunnels of viaducten. Dat is kostbaar, alleen in de begroting is daar niet over opgenomen. Hoe betaalt u deze retoriek dan wel?	23	Barrières zijn niet altijd zodanig dat er met tunnels of viaducten of bruggen gewerkt moet worden, ze kunnen ook weggenomen worden door andere inrichting, bijvoorbeeld delen in 30 km/uur in te stellen, rotondes of verleggen van rijbanen. In het investeringsplan van 2022 e.v en ook in de versies van de jaren daarvoor, treft u de reserveringen met hun bijkomende lasten aan. Daarnaast zijn investeringen zeer regelmatig subsidiabel door derden, bijvoorbeeld in recente jaren brug De Oversteek en de spooronderdoorgang Laan van 't Haantje.
57	GL	“Maatregelen met betrekking tot bijvoorbeeld parkeernormen en evaluatie van het vergunningenbeleid.” Wanneer kunnen we deze maatregelen verwachten?	24	Maatregelen ten aanzien van parkeernormen en evaluatie van het vergunningenbeleid zullen op z'n vroegst in 2022 plaatsvinden wanneer de resultaten van de parkeerdrukmeting zijn geevalueerd en het participatieproces rond parkeren in Broekpolder is afgerond.
76	CDA	Gesproken wordt over een pilot uitbreiding fietsvoorzieningen in Oud Rijswijk en over een strategie voor 2025, maar wanneer worden de in de zomer van 2019 beloofde fietsenstallingen rond het winkelcentrum nu feitelijk gerealiseerd?	24	De pilot wordt uitgevoerd om de uitkomst van het eerdere onderzoek naar fietsparkeeroverlast in oud Rijswijk te toetsen. Met de start van de pilot zal de fietsparkeersituatie direct kunnen worden beïnvloed. De pilot loopt tot april 2022.
110	PvDA	Wanneer worden de uitkomsten verwacht van het onderzoek naar de effectiviteit en verbetering van handhaving?	24	Uw vraag verwijst naar onderzoek en de laseracties van politiestudenten van bureau Rijswijk. Volgens afspraak voeren zij dit in dit laatste kwartaal uit en kunnen we hun resultaten en aanbevelingen voor gemeente en voor politie begin 2022 verwachten.
111	PvDA	Wanneer is de verkenning met het OM afgerond? Klopt het bericht dat op 8 plaatsen flitspalen worden geplaatst?	24	Het streven is de verkenning naar 8 locaties voor eind dit jaar af te ronden, dit is afhankelijk van de prioriteit van inzet door het openbaar ministerie. Er is een ambitie voor meerdere flitspalen, dit zal in overleg met het openbaar ministerie en de politie verder vormgegeven worden.
138	D66	Op welke pilot in Oud-rijswijk wordt in 2021 gedoeld?	24	'Pilot popup fietsenstalling Markt Oud Rijswijk'. Deze pilot heeft betrekking op fietsparkeeroverlast in Oud Rijswijk. RIB volgt. Gewacht wordt op een paar laatste details, deze zal begin november worden verstuurd.
160	BVR	In 2022 voltooien we een in 2021 gestarte pilot van een uitbreiding fietsparkeren in Oud Rijswijk. Waar heeft deze pilot betrekking op? Hebben we iets gemist? Hoe staat het met de belofte van enkele jaren geleden voor een overdekte fietsenstalling met laadvoorziening voor elektrische fietsen bij de bushalte aan de Prinses Beatrixlaan?	24	Deze pilot heeft betrekking op fietsparkeeroverlast in Oud Rijswijk. Er is een RIB in voorbereiding, gewacht wordt op een paar laatste details, deze zal begin november worden verstuurd. Er is veel energie en tijd gestoken in het vaststellen van de juiste locatie. De fietsparkeerhub bij de bushalte aan de beatrixlaan wordt eind november geplaatst.
161	BVR	In 2021 is het College gestart met een lobby voor de tunnel onder de Prinses Beatrix. Om de boodschap duidelijker te maken bent u voornemens een film te produceren, “Starring Bas Verkerk”? de kosten zouden uit de bestemmingsreserve moeten komen. Is het niet simpeler om voor de stakeholders op locatie rondleidingen te verzorgen, zoals ook eerder door de Gemeente Den Haag werd gedaan voor raadleden uit de Regio bij de bouw van de Rotterdamsebaan?	25	Als we stakeholders ontvangen in Rijswijk dan leiden we ze inderdaad rond in het gebied rond de Prinses Beatrixlaan en de Bogaard. We verwachten daarnaast een groter bereik door met andere vormen van media te gaan werken.

139	D66	Eerder is het vaststellen van beleid voor het plaatsen van e-laadpalen genoemd. Zowel het beleid als het budget is voor na 2022 niet opgenomen in de begroting. Is het beleid en het budget voor plaatsing daarmee geschrapt?	26	Het beleid voor laadpalen is niet geschrapt en wordt op dit moment geactualiseerd. Plaatsing en exploitatie zijn in concessie gegeven aan een derde partij.
162	BVR	Verkeer en Vervoer. De gemeente gaat door met het realiseren van goede fietsvoorzieningen, waaronder deelscooters. Deelscooters veroorzaken enorme overlast vanwege de onverschillige wijze waarop deze, na gebruik, hinderlijk worden weggezet. Welke maatregelen gaat u nemen om de overlast, die nog steeds toeneemt, aan te pakken?	26	Wij zetten in op extra handhaving en aanspreken van de deelscooterbedrijven. En net als bij "gewone" scooters en fietsen die hinderlijk in de weg staan, zijn de boas van de gemeente alert op overlast. Op dit moment wordt de evaluatie afgerond en wij informeren u daar zeer binnenkort over. Een van de mogelijke oplossingen is een vergunningstelsel toevoegen in de verordening Leefomgeving.
163	BVR	Waar zijn de laadpalen gebleven in het programma Verkeer en Vervoer? Komt er nog een laadpalenbeleid waarbij de Gemeente ruimte aanwijst (de Schilp, middenberm (periode max 10 jaar) Beatrixlaan t.h.v HBG sloop., Plaspoelpolder) voor commerciële partijen (Shell, Tesla, Fastned) om snel laadstations aan te leggen waardoor het onttrekken van parkeerplaatsen in woonwijken kunnen worden voorkomen? Als de gemeente laadpalen gaat plaatsen (met onttrekking van reguliere plaatsen) Wat gaat dat kosten en wat gaat het aan verkoop elektriciteit opleveren? Kan het huidige (vaak verouderde) energienet deze extra stroomslurpers wel aan?	26	Het programma Verkeer en Vervoer wordt uitgevoerd. De aanleg van snellaadstations wordt momenteel aan de markt overgelaten. Het veranderen van een reguliere parkeerplaatsen in een laadplek vindt overigens plaats omdat er behoefte is aan een parkeerplaats met een laadvoorziening voor een voertuig dat anders op een reguliere plaats zou parkeren. Het beleid op laadpalen wordt momenteel geëvalueerd en vervolgens geactualiseerd. Hierin wordt aandacht geschonken aan onder andere het monitoren van het gebruik aan elk laadstation, de behoefte aan snellaadstations en de Rijswijkse infrastructuur.

programma economie en werken

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
58	GL	"Wij verwachten voor 2021 een afname van banen door de economische recessie als gevolg van het coronavirus." Echter, op pagina 28 staat: "Uit de voorlopige economische analyses lijkt corona vooralsnog niet te leiden tot een economische recessie." Waar is deze verwachting dan op gebaseerd?	29	De economische gevolgen van de covid pandemie en het stoppen van de financiële steunpakketten zijn onzeker. Echter volgens het CPB blijkt er een sterke economische groei te zijn en een toename te zijn van het banenaanbod, o.a in de sectoren kinderopvang, onderwijs, zorg en transport. Het blijft echter onzeker hoe de (regionale) economie zich zal ontwikkelen maar de vooruitzichten zijn goed, en beter dan in het buitenland.
112	PvDA	'Zoals in de figuur hieronder te zien, is de index afgelopen 10 jaar wel fors gedaald.' Er is geen figuur zichtbaar waaruit dat blijkt	29	De figuur/grafiek is opgenomen als "bijlage bij beantwoording vraag 112 PvdA"
191	VVD	Het college verwacht een afname van het aantal banen vanwege corona. Waar baseert het college deze verwachting, terwijl de rest van Nederland schreeuwt vanwege het tekort van arbeidsplaatsen? En waarom schrijft het College dit in het kader van 2021, terwijl dit begroting is over 2022 is? Gevalletje copy-paste vorig jaar zonder na te denken?	29	Door de uitbraak van Corona is de Nederlandse economie in een recessie geraakt. Op basis hiervan en gebaseerd op eerdere verwachtingen betreffende de economische groei, voorzien wij een afname van het aantal banen en een lagere investeringsbereidheid(mogelijkheden) bij bedrijven, temeer na ook de afbouw van de steunmaatregelen. Uit de laatste economische cijfers van CPS blijkt inderdaad dat er een toename van vraag naar werknemers is in met name de sectoren kinderopvang, onderwijs, zorg en transport. Ook laat Nederland ten opzichte van andere landen een sterkere economische groei zien. Het blijft echter nog onzeker hoe de Rijswijkse economie en bijbehorende banenaanbod zich zullen blijven ontwikkelen.

10	RB	Transformatieplannen PPP , Havengebied, Middengebied, Kesslerpark, Hoe gaat u ervoor zorgen dat de infrastructuur het aankan zonder scenario deelstep, luchtballon of deelauto toe te passen? Het gebied heeft nu al problemen met lange files en oponthoud. Met meer woningen betekend dat meer verkeer, hoe gaat u dat oplossen?	31	Voor de plannen voor PPP zijn vooruitlopend op het te maken Mobiliteitsprogramma de volgende onderzoeken gedaan en maatregelen voorgenomen. Voor het Havengebied heeft de raad ingestemd met het ontwikkelkader inclusief het verkeersonderzoek. Als amendement heeft de raad aangegeven dat er bij elk bestemmingsplan een actueel verkeersonderzoek moet zitten, waarin verantwoord wordt hoe het verkeer wordt afgewikkeld zonder dat de verkeersdoorstroming verslechtert. Er is geld beschikbaar gesteld om de verkeersregeling op de Elsenlaan te verbeteren vooruitlopend op de bouwplannen. Het Middengebied blijft gereserveerd voor bedrijven, daar verandert de verkeersvraag weinig. Wel worden de verkeerslichten op Veraartlaan en Diepenhorstlaan verbeterd. Voor Kesslerpark is een ontwikkelkader met verkeersbeleid voor dit deel in voorbereiding. Bij de besluitvorming daarover kan de raad aangeven of het verkeersonderzoek en de maatregelen voldoende zijn om de doorstroming op wegen niet te verslechteren. Het Mobiliteitsprogramma geeft aan hoe we op het niveau van de stad omgaan met mobiliteit en verstedelijking. Een transitie is nodig. Het mobiliteitsprogramma is recent door het college als concept vastgesteld, ter inzage gelegd, wordt besproken met belangstellende inwoners, ondernemers en organisaties en komt in de raad van december voor besluitvorming. Hoe we omgaan met de verstedelijking en mobiliteit staat opgeschreven op: https://www.rijswijk.nl/pagina/mobiliteitsprogramma-rijswijk-2040
91	GBR	Voor de werklocaties excl de Plaspoelpolder stelt het college ism bedrijven, gebruikers en eigenaren uitvoeringsagenda's op. Wat zal de hoofdlijn van deze uitvoeringsagenda's zijn en in hoeverre en wanneer wordt de raad hierbij betrokken?	32	De uitvoeringsagenda's vloeien voort uit de Strategie Werklocaties. Hierin worden alle werklocaties beoordeeld op hun 'toekomstbestendigheid' zoals mate van digitalisering, kwaliteit van openbare ruimte, mate en kansen voor energietransitie en andere aspecten van duurzaamheid. De uitvoeringsagenda's bevatten per bedrijventerrein concrete acties die in het lopend beleid of (door de raad te besluiten) nieuw beleid uitgevoerd worden. De Strategie Werklocaties wordt in Q1 2022 gedeeld met de raad. De Strategie Werklocaties heeft als doel: - Aantrekkelijke plekken creëren door gerichte profilering; - Behouden van ruimte voor economie en ruimte voor bedrijfsruimtegebruikers; - Intensiveren van het ruimtegebruik; - Selectieve functiemenging en transformatie; - Investeren in toekomstbestendigheid.
164	BVR	Waar blijft de ingetrokken kadernota jeugd en onderwijs?	34	In het vierde kwartaal 2021 wordt deze aan de raad aangeboden.
192	VVD	Kan de kostenpost 3100 gespecificeerd worden?	34	Zie "bijlage bij beantwoording bij vraag 192 VVD"

programma onderwijs

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
113	PvDA	In het schooljaar 2018/2019 zijn iets meer absoluut verzuimde leerlingen geweest dan in het schooljaar ervoor. Dee stijging blijkt echter 148% te zijn. Hoe verklaart u deze stijging?	35	Het verschil absoluut verzuim tussen het schooljaar 2017/2018 en 2018/2019 is 0,5 per 1.000 leerlingen. Dat is 14,28% (en geen 148%). In het jaarverslag leerplicht 2018-2019 is opgenomen dat het gaat om een verschil van 4 leerlingen (23 om 27 leerlingen). Het gaat hier vooral om leerplichtigen die in Rijswijk zijn komen wonen vanuit een andere gemeente of het buitenland. Bij deze laatste leerlingen duurt het proces van niveau-bepaling en het vinden van een passende school vaak wat langer.
165	BVR	Zijn er nu 27 thuiszitters of zijn dit kinderen die vrijstelling hebben gekregen van de leerplicht? Zo ja, waarom?	35	De 27 leerlingen betreft het schooljaar 2018-2019. Deze leerlingen stonden op enig moment in dat schooljaar niet ingeschreven op een school en hadden geen vrijstelling van de leerplicht.
59	GL	Als ambitie wordt omschreven dat alle 19 Rijswijkse basisscholen vertegenwoordigd zijn door een kinderrechtenambassadeur. Waarom zien we dat niet terug in de cijfers waarin u aangeeft toe te werken naar 13 scholen (van de 19) in 2025?	36	De toename van het aantal scholen is een gestaagd proces, we groeien in een rustig tempo door ook na 2025.

81	GBR	Streefwaarde kindplaatsen blijft over de jaren gelijk. Is dit ook verwachting van wat nodig is? Ik kan me zo indenken dat er over de jaren juist meer kinderen dit nodig hebben, waarom is hiervoor gekozen?	36	We baseren de schatting van het aantal kindplaatsen op ervaring en cijfers van het CBS. Daaruit blijkt dat 150 kindplaatsen voldoende is. De cijfers over de afgelopen jaren van het aantal doelgroepkinderen dat ook daadwerkelijk gebruik maakt van deze kindplaatsen toont dat ook aan. Mocht blijken dat het aantal doelgroepkinderen toeneemt, dan kan het aantal kindplaatsen meegroeien met de behoefte.
114	PvDA	Ook ligt het aantal absoluut verzuimers in Rijswijk ver boven het landelijk gemiddelde. Hoe verklaart u dit verschil?	36	Het aantal absoluut verzuimers ligt (op basis van de meest recent gepubliceerde cijfers van het schooljaar 2018/2019) met 4,0 op 1.000 leerlingen boven het landelijk cijfer van 2,4 per 1.000 leerlingen. Zoals ook in het jaarverslag leerplicht 2018-2019 opgenomen, gaat het hier met name om leerplichtigen die in Rijswijk zijn komen wonen vanuit een andere gemeente of het buitenland. Dit aantal is in Rijswijk gemiddeld hoger en voor hen geldt dat het proces van niveau-bepaling en het vinden van een passende school vaak wat langer duurt.
115	PvDA	Waarom ligt het aantal vsv-ers in Rijswijk hoger dan landelijk en wat doen wij eraan om het aantal vsv-ers te reduceren?	36	Op basis van de laatst gepubliceerde gegevens van het schooljaar 2018-2019 lag het aantal vsv-ers 0,2% hoger dan het landelijke cijfer. Het genoemde percentage heeft daarbij betrekking op alle leerlingen op de Rijswijkse VO- en MBO-scholen waarbij sprake is van een grote regionale functie (dus niet sec Rijswijkse leerlingen). Vanuit een regionale aanpak zet Rijswijks samen met de regiogemeenten in de RMC-regio Haaglanden in op het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten en het behalen van een startkwalificatie.
166	BVR	Aantal basisscholen die meedoen met een afvaardiging voor kinderrechtenambassadeurs zijn er naar ons weten 11. Onlangs heeft wethouder Bentvelzen 11 kinderrechtenambassadeurs geïnstalleerd. Waarom staan er dan 10 in de tabellen?	36	Op het moment dat de begroting tot stand is gekomen was nog niet het exacte aantal basisscholen bekend. In 2021 bestaat de nieuwe raad uit 19 kinderrechtenambassadeurs die 11 basisscholen vertegenwoordigen.
60	GL	Het "Regionaal Programma Laaggeletterdheid Haaglanden (...) wordt vertaald in een lokale nota". Wanneer kunnen we de deze lokale nota verwachten?	38	De lokale nota wordt in januari 2022 aan de raad aangeboden.
11	RB	De ontdekkers: blijven continu inspringen met activiteiten voor kinderen. Bent u tevreden met de opkomst of denkt u net als ons dat er nog veel Rijswijkers de Ontdekkers nog moeten ontdekken? Zo ja, wat gaat u daar aan doen?	39	In het school jaar 2020-2021, hebben ondanks de aanpassingen rondom de corona maatregelen, 340 unieke kinderen meegedaan aan de vakantieactiviteiten en 303 unieke kinderen aan het cursusaanbod na schooltijd. Dat zijn dus bijna 650 unieke kinderen. Het Ontdekkersprogramma wordt breed gepromoot op alle scholen, op social media etc. Het aantal aanmeldingen is regelmatig hoger dan het aanbod, dit laat zien dat De Ontdekkers bij veel kinderen bekend is. Het aantal aanmeldingen is ten opzichte van vorig jaar zomervakantie gestegen met 68,7%.
12	RB	Follow Your Dreams, niet opgeleverd waar het voor was bedoeld staat in de stukken, toch gaat u er mee door, ok.... Wanneer kunnen wij een evaluatie verwachten van het project?	40	De MDT proeftuin Follow Your Dreams project (FYD) vanuit gemeente Den Haag heeft als gevolg van corona nog niet helemaal opgeleverd waar het voor was bedoeld. Om die reden is door gemeente Den Haag een verlenging gevraagd waaraan ook Rijswijk vanaf september 2021 met 2 jongeren is aangehaakt. De resultaten hiervan worden in het eerste kwartaal 2022 met ons gedeeld. Op basis van de opgedane kennis en ervaring met de proeftuin is door gemeente Den Haag een nieuwe aanvraag ingediend voor FYD 2.0. Deze gaat starten in voorjaar 2022. Rijswijk is aangehaakt als regiogemeente. Na afloop van de proeftuin FYD 2.0 zal er een evaluatie plaatsvinden.
13	RB	Veel aandacht voor jeugd mbt activiteiten, is er al nagedacht over een ruimte voor jongeren waar ze kunnen chillen? Niet alleen op donderdag avond in Stervoorde? Veel hangjongeren lopen met hun ziel onder hun arm en smachten naar een ruimte.	41	Dit signaal is bekend en hierover zijn we in overleg met het jongerenwerk van Welzijn Rijswijk. Diverse opties zijn bekeken en besproken, maar niet alle opties zijn geschikt voor de jongeren, of maar tijdelijk te gebruiken. We zoeken naar een permanente oplossing.
82	GBR	Wat houden de baten van huisvesting scholen in (394, 170) en waarom verdwijnen deze na 2022?	41	Deze baten staan vanaf 2022 niet meer geraamd op de functie onderwijs, maar onder de functie welzijnsaccommodaties, omdat het hier gaat om multifunctionele accommodaties.

programma sport, cultuur en recreatie

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
--------	--------	-------	-----------	----------

83	GBR	Uitbreiding 300m2 ivm groei aantal leerlingen in Rijswijk. Welke school? Meerdere scholen?	42	Aan de hand van de nieuw op te stellen leerlingenprognoses wordt bepaald bij welke school/scholen uitbreiding noodzakelijk is. De groei wordt m.n. verwacht bij De Piramide en De Melodie.
140	D66	Zijn bij het budget voor herinrichten van sportvoorzieningen ook de voorzieningen in parken en openbare ruimte om te sporten meegenomen? Is bij de herinrichting ook buget opgenomen voor het natuurinclusief en duurzaam (groen) inrichten van sportvoorzieningen in afstemming met de stadsecoloog?	42	In 2022 zijn geen extra middelen begroot voor sporten in de openbare ruimte. Bij de herstructurering van Sportpark Elsenburg is de stadsecoloog nauw betrokken bij de duurzame natuurinclusieve inrichting van het sportpark.
167	BVR	Sport Cultuur en Recreatie. Wij missen nog steeds voorstellen om de Marimbahal op te knappen.	42	De raad ontvangt voor de vergadering van januari 2022 een notitie over de ruimte voor de binnensport waarin ook de situatie rond de Marimbahal wordt meegenomen.
14	RB	Aanbod voor jeugd en jongeren: Het aansluiten van aanbod op de behoeften van de jeugd. Is er al gekeken naar opties voor een clubhuis en of chill ruimte?	43	Dit signaal is bekend en hierover zijn we in overleg met het jongerenwerk van Welzijn Rijswijk. Diverse opties zijn bekeken en besproken, maar niet alle opties zijn geschikt voor de jongeren, of maar tijdelijk te gebruiken. We zoeken naar een permanente oplossing.
61	GL	Het percentage niet-sportende Rijswijkers ontbreekt. Volgens uw beantwoording op vragen vorige begroting zouden deze cijfers eind 2020 opnieuw berekend worden. Graag aanleveren.	43	Het percentage niet-sportende Rijswijkers was in 2020 53% .
92	GBR	In 2022 staat de verhuizing gepland naar het Huis van de Stad van bibliotheek, Trias en Welzijn Rijswijk. Hoe gaat hun samenwerking in het HvdS er nu op hoofdlijnen uit zien? In hoeverre en wanneer wordt de raad betrokken bij deze plannen?	43	De partijen nemen deel aan verschillende werkgroepen met betrekking tot het Huis van de Stad. Hierin worden samenwerkingsmogelijkheden, zowel inhoudelijk als qua bedrijfsvoering, verkend. Het gaat dan bijvoorbeeld om gezamenlijke programmering van activiteiten, daar waar de partijen samen komen op inhoud en van meerwaarde voor elkaar kunnen zijn, mogelijke verbinding van dienstverlening (zoals informatiepunt voor uiteenlopende vragen) of nieuwe producten. Concreet is de ontwikkeling van een gezamenlijk, innovatief nieuwe-media lab, voor het ontdekken en beheersen van 21e-eeuwse vaardigheden voor een brede doelgroep, door met name Trias en de bibliotheek. Hiervoor worden fondsen geworven. Bij de vormgeving van deze samenwerking wordt rekening gehouden met uitgangspunten in door de raad vastgestelde beleidskaders, zoals voor cultuur en subsidiering.
141	D66	Hoe wordt nu met hergebruik en onderhoud van kunswerken in de binnen- en buitenruimte omgegaan, is hier een meerjarig onderhoudsplan voor?	43	De kunswerken in de openbare ruimte worden jaarlijks geïnspecteerd. Aan de hand van deze inspectielijst wordt, samen met de commissie KunstRuimte, bepaald welk groot onderhoud plaatsvindt.
15	RB	Programma Happy Fit 0-100 ook daar graag een tussentijdse evaluatie of het wel aanslaat, kunnen we dat afspreken? Ook met de andere 22 projecten/ programma's zouden wij graag tussentijdse cijfers / opkomsten / bereik willen evalueren.	44	Sportief Besteed Groep levert momenteel kwartaalrapportages op met daarin informatie over opkomst en bereik. Daarnaast zullen ze een jaarrapportage opleveren waarin de opgestelde doelen en resultaten worden geëvalueerd. Eind 2022 zullen wij de raad informeren middels een raadsinformatiebrief met als bijlage de evaluatie van Happy Fit 0-100.
16	RB	Samen met het Nederlands Veiligheids Instituut werkt u verder aan de ontwikkeling van het MBB museum, dat is mooi. Vraag: Hoeveel geld is er begroot voor het MJOP (Meer jaren onderhoudsplan) ?	44	In de 2e HJR is geld aangevraagd om het MJOP te actualiseren, wij verwachten voor het eind van het jaar inzicht te hebben in de kosten voor het onderhoud van het MBB.
17	RB	In het lesgebouw is het gas afgesloten en kan men daar niet stoken, stoken om afbraak en vocht tegen te houden, kan u het gas weer aan laten sluiten?	44	Het lesgebouw is op meerdere vlakken aan onderhoud toe, het aansluiten van de CV ketel wordt niet gedaan omdat deze niet meer voldoet aan de normen. Het lesgebouw wordt uiteraard meegenomen in de MJOP (zie vraag 16).
18	RB	Wat zijn tot nu toe de genomen acties mbt het MBB museum?	44	Op dit moment vinden er gesprekken met het Nederland Veiligheids Instituut plaats. Daarbij worden ook de vrijwilligers van het MBB betrokken. Insteek van deze gesprekken is om gezamenlijk te kijken naar de wijze van exploitatie en het daarbij behorende niveau van onderhoud.
19	RB	Wanneer gaat er gestart worden met het onderhoud ?(MBB)	44	Er zullen financiële middelen aangevraagd worden op basis van het geactualiseerde MJOP (zie beantwoording vraag nr. 16), nadat deze middelen beschikbaar gesteld zijn zal in overleg met en in samenwerking met de vrijwilligers gestart worden. Een prioritering zal onderdeel uitmaken van het MJOP.

93	GBR	“Samen met het Nederlands Veiligheidsinstituut werken wij aan de doorontwikkeling van het bunkercomplex Overvoorde en een gedegen plan voor de toekomst”. Hoe ziet dit plan er concreet op hoofdlijnen uit en wordt de raad hierbij nog betrokken?	44	Het NVI heeft aangegeven wat binnen de beleidslijnen van het NVI past. De vrijwilligers van het MBB hebben hun visie met ons gedeeld. Diverse scenario's voor exploitatie worden nu verder onderzocht waarbij voor de diverse scenario's ook een kosten/ baten analyse wordt gemaakt. Het is uiteindelijk aan de raad om te besluiten of hiervoor de benodigde gelden (subsidie, extra investeringen en grootschaliger onderhoud) beschikbaar worden gesteld.
----	-----	--	----	---

programma sociaal domein

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
88	GBR	Zorgkosten stijgen, wat wordt gekoppeld aan stijging van aantal inwoners. Waarom wordt deze koppeling gemaakt. Het is toch niet zo dat iedere nieuwe inwoner per definitie een beroep op onze zorg doet?	46	Niet iedere inwoner doet (direct) een beroep op gemeentelijke zorg. De zorguitgaven nemen echter wel toe naarmate het inwoneraantal stijgt, omdat een deel van de nieuwe inwoners wel een beroep doet op zorg- en welzijnsvoorzieningen. Ook worden sommige bijdragen, bijvoorbeeld t.b.v. de publieke- en Jeugd(gezondheids)zorg berekend naar het inwoneraantal. Bij het bepalen van de uitgaven houden wij daarom rekening met een stijgend aantal inwoners.
193	VVD	Citaat: “De belangrijkste (beoogde) opbrengst van inclusieve beleidsvorming is betere participatie en het vergroten van de zelfredzaamheid van kwetsbare inwoners.” Waarom wordt hier alleen gesproken over opbrengsten ten goede van de gemeente? Waarom is welzijn en Quality of Life niet de belangrijkste opbrengst uit het beleid voor de inwoners van Rijswijk?	47	Met 'participatie' bedoelen wij dat iedereen naar vermogen mee kan doen in de samenleving, wat bijdraagt aan de kwaliteit van leven en het welzijn van onze inwoners.
84	GBR	Er wordt in de indicatoren tabel enkel richting aangegeven, waarom niet percentage of aantallen?	49	De in de begroting opgenomen set met indicatoren betreft de verplichte set op basis van het BBV waarmee in deze programmabegroting de gewenste richting wordt aangegeven. Het aangeven van een richting sluit het meest aan bij de wens die vanuit de raad is uitgesproken om trends te kunnen zien. Deze set met indicatoren is volledig opgenomen in de Raadsrapportage Sociaal Domein waarin de gevraagde uitsplitsing op onderwerp is verwerkt, de toelichting op de indicatoren wordt gegeven en de verdieping wordt gemaakt. Deze verdieping voorziet niet alleen in de landelijke cijfers maar ook in cijfers op basis van inwonertal, mate van verstedelijking, cijfers zoals die in Haaglanden van toepassing zijn en provinciale gegevens. Met de raads werkgroep sociaal domein zijn afspraken gemaakt over de doorontwikkeling van de rapportage. Het opnemen van gewenste percentages of aantallen zal worden toegevoegd aan de aandachtspunten met betrekking tot de doorontwikkeling.
116	PvDA	De indicatoren sociaal domein zijn niet vergeleken met het landelijk gemiddelde. Dat maakt het interpreteren van de data lastig, terwijl de landelijke cijfers bekend zijn. Daarnaast is een uitsplitsing handig naar participatie, jeugdhulp en WMO. Kunt u hier nog voor zorg dragen?	49	De in de begroting opgenomen set met indicatoren betreft de verplichte set op basis van het BBV waarmee in deze programmabegroting de gewenste richting wordt aangegeven. Het aangeven van een richting sluit het meest aan bij de wens die vanuit de raad is uitgesproken om trends te kunnen zien. Deze set met indicatoren is volledig opgenomen in de Raadsrapportage Sociaal Domein waarin de gevraagde uitsplitsing op onderwerp is verwerkt, de toelichting op de indicatoren wordt gegeven en de verdieping wordt gemaakt. Deze verdieping voorziet niet alleen in de landelijke cijfers maar ook in cijfers op basis van inwonertal, mate van verstedelijking, cijfers zoals die in Haaglanden van toepassing zijn en provinciale gegevens. Met de raads werkgroep sociaal domein zijn afspraken gemaakt over de doorontwikkeling van de rapportage. Het opnemen van gewenste percentages of aantallen zal worden toegevoegd aan de aandachtspunten met betrekking tot de doorontwikkeling.

124	D66	Bij de indicatoren van het Onderwijsprogramma staat een duidelijke toelichting bij de indicatoren met realisatie 2020, streefwaarde 2021 en concrete streefwaarden voor de jaren erna. Bij de indicatoren Sociaal Domein staat alleen realisatie peiljaar (soms 2019, soms 2020), maar geen streefwaarde voor 2021 en de jaren erna alleen aanduiding meer of minder. Ik zou graag een vergelijkbare tabel willen zien zoals bij het onderwijsprogramma, met streefwaardes voor 2021-2025 erbij en met een toelichting op de ontwikkeling. Dan zegt deze tabel veel meer dan op dit moment.	49	De in de begroting opgenomen set met indicatoren betreft de verplichte set op basis van het BBV waarmee in deze programmabegroting de gewenste richting wordt aangegeven. Het aangeven van een richting sluit het meest aan bij de wens die vanuit de raad is uitgesproken om trends te kunnen zien. Deze set met indicatoren is volledig opgenomen in de Raadsrapportage Sociaal Domein waarin de gevraagde uitsplitsing op onderwerp is verwerkt, de toelichting op de indicatoren wordt gegeven en de verdieping wordt gemaakt. Deze verdieping voorziet niet alleen in de landelijke cijfers maar ook in cijfers op basis van inwonertal, mate van verstedelijking, cijfers zoals die in Haaglanden van toepassing zijn en provinciale gegevens. Met de raads werkgroep sociaal domein zijn afspraken gemaakt over de doorontwikkeling van de rapportage. Het opnemen van gewenste percentages of aantallen zal worden toegevoegd aan de aandachtspunten met betrekking tot de doorontwikkeling.
117	PvDA	Is de POH-er jeugd al gestart? Met hoeveel huisartsen van Rijswijk is een samenwerking?	51	De POH Jeugd is nog niet gestart. Een paar huisartsenpraktijken hebben aangegeven interesse te hebben. De gemeente is met deze huisartsen aan het onderzoeken hoe we het werkgeverschap van de POH Jeugd gaan vormgeven. Tussen het Jeugteam en de huisartsen zijn samenwerkingsafspraken opgesteld en is er een bijeenkomst geweest om de afspraken en wijze van samenwerking te bespreken. Opgemerkt moet worden dat de werkdruk zeer hoog is bij de huisartsen en een pilot POH Jeugd niet hun hoogste prioriteit heeft.
118	PvDA	Hoeveel leerlingen uit Rijswijk nemen deel (of hebben deelgenomen) aan de pilot de Ontdekkers?	52	De Ontdekkers is geen pilot maar een regulier programma. Tijdens het schooljaar 2020-2021 hebben 340 unieke kinderen deelgenomen aan de vakantie activiteiten en 303 unieke kinderen aan het cursusaanbod na school. totaal zijn dat dus bijna 650 kinderen. Deelnemers kunnen zich per activiteitenblok of cursus inschrijven. Op deze manier kunnen zo veel mogelijk kinderen deelnemen per schooljaar.
119	PvDA	Waarom is er geen routeboek verzuim en thuiszitters voor het PO opgesteld?	52	Voor het PO is een routeboek verzuim en thuiszitters al in het schooljaar 2020-2021 ingevoerd.
62	GL	U schrijft dat u het ontwikkelen van de Lokale inclusie-agenda samen met "inwoners met een beperking" gaat doen. Betekent dit dat de inclusie-agenda alleen gaat over betrekken van mensen met een beperking en andere minderheden (achtergrond, andersdenkend etc.) niet betrokken worden?	53	Dat klopt, waarbij we uiteraard met een diverse groep inwoners met een beperking willen samenwerken. Dus ook bijvoorbeeld inwoners die een beperking hebben en een niet-westerse culturele achtergrond. De lokale inclusie agenda is verplicht vanuit het VN-verdrag Handicap en gaat specifiek over de ervaringen van mensen met een beperking. Onder andere vanuit de Brede Welzijnsnota werken we aan inclusie op alle mogelijke gronden. De Rijswijkse inclusie agenda is daar een aanvulling op.
85	GBR	2021 is het eerste jaar dat de baten van inkomen lager liggen dan de lasten en dat het saldo negatief is, komende jaren blijft dit ook zo. Hoe komt dit, wat is het gevolg hier van?	54	De baten van het product Inkomen zijn structureel lager geraamd dan de lasten. Door de bijstelling van het definitieve BUIG budget is er een incidenteel voordeel ontstaan bij de jaarrekening 2020. Dit incidentele voordeel heeft echter geen doorwerking in de jaren 2022-2025.
142	D66	Het dierenwelzijnsbudget is opgehoogd, welke extra activiteiten worden hiermee gedekt?	54	De ophoging komt door toevoeging € 38.030 salarislasten aan het reguliere budget van € 99.580 en niet door extra activiteiten.
168	BVR	Wat behelst de stijging voor de post dierenwelzijn van 74.000 naar 138.000,- per jaar	54	Realisatie 2020 was € 74.000 en lager dan begroot € 99.580 door Corona met minder hulpbehoevende dieren. Ophoging door toevoeging € 38.030 salarislasten aan het reguliere budget.
143	D66	Het budget voor lijkbezorging is gehalveerd. Wat is hier de achtergrond van?	55	In de begroting 2020 zijn directe uren geraamd op lijkbezorging. Vanaf 2021 e.v. zijn geen directe uren geraamd op lijkbezorging.

programma wonen en leven

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
--------	--------	-------	-----------	----------

64	GL	Hoe gaat u de (Stadsas) hoogbouw combineren met "sociale cohesie, betrokkenheid en levendigheid in de buurt"? Welke investeringen gaat u daar voor doen?	56	Op dit moment onderzoeken we de totale leefbaarheid van de stad in het Programma Stadsontwikkeling. Hierin wordt integraal naar de stad gekeken (overzicht over alle gebiedsontwikkelingen en de ruimte daartussen). Waar er sprake is van knelpunten worden vanuit dit programma maatregelen bedacht. Dit zal ook een sociale component bevatten. De resultaten van dit programma zullen in Q1 2022 aan de raad worden gepresenteerd. De nieuwe raad en college zullen hierover besluiten rond de zomer 2022.
65	GL	"Parken, tuinen en groenstroken (...) vormen de sleutel tot een gezonde leefomgeving voor mens en dier." Verder geeft u aan het "groen (...) in samenhang met de verstedelijkingsopgave door te ontwikkelen". Hoe gaat u borgen dat we de Rijswijkse fauna een plek kunnen blijven bieden als we alle groen "ontwikkeld" hebben?	56	Enerzijds investeren we in het bestaande groen, anderzijds is groen een belangrijke component bij gebiedsontwikkelingen. Investeren in het bestaande groen ziet u bijvoorbeeld bij Landgoederenzone en Wilhelminapark, maar ook bij het opknappen van perken en vervangen van zieke bomen. Investeren in gebiedsontwikkelingen ziet u terug in de realisatie van het Bogaardplein en het groene schetsontwerp van Bogaard Stadscentrum, maar ook bij de realisatie van een kleinere ontwikkeling zoals de transformatie van de voormalige GGD aan de Karel Doormanlaan. Hiermee streven we naar een robuuste groenstructuur waarbij groengebieden met elkaar verbonden zijn. Dat is niet alleen goed voor mens, maar ook voor de fauna in Rijswijk.
66	GL	"Eventuele achterstanden in beheer en onderhoud worden weggewerkt." Wanneer zijn de achterstanden "weggewerkt"? Wat is daarvoor nodig binnen de bestaande begroting?	56	In het IBOR zijn extra investeringen beschikbaar gesteld om een start te maken met het wegwerken van achterstanden in het beheer. Uit onze metingen zien we dat we gemiddeld het onderhoudsniveau behalen (CROW beeldkwaliteit B).
194	VVD	"We zijn een diervriendelijke gemeente." Welke concrete doelstellingen hangen aan deze uitspraak van het college? En de doelstellingen op blz 61 zijn weinig smart te noemen mocht u denken daaraan te kunnen refereren.	56	De doelstellingen die we als diervriendelijke gemeente nastreven staan in onze nota Dierenwelzijn. Dit zijn: <ol style="list-style-type: none"> 1. Het bevorderen van dierenwelzijn in de gemeente Rijswijk; 2. het integreren van de afweging dierenwelzijn in het gemeentelijk handelen en daarin zelf het goede voorbeeld geven; 3. het bevorderen van de bewustwording van dierenwelzijn onder de inwoners van Rijswijk. De doelstellingen zijn vertaald in concrete maatregelen.
67	GL	"Verder zet de gemeente vooral in op no-regret maatregelen zoals isoleren". Hoe?	57	Middels een vijftal acties ondersteunen wij de inwoners met no-regret maatregelen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Er is een online energieloket ingericht specifiek voor inwoners, VvE's en ondernemers. 2. Er worden van diverse woningtypologieën rapporten gemaakt met specifieke maatregelen. Deze rapporten worden openbaar beschikbaar gesteld en toegelicht in webinars en persoonlijke gesprekken. 3. Er komen collectieve inkoop acties voor zonnepanelen, dak/vloer/gevel isolatie, HR++ glas en warmtepompen. 4. Er worden cadeaubonnen voor kleine energiebesparende maatregelen verstrekt. 5. Er komen webinars voor VvE's specifiek over hoe je het beste als VvE kunt verduurzamen.
195	VVD	Welke concrete indicator hangt aan de doelstelling "prettig werken, wonen en recreëren"?	57	Er is hiervoor nu geen indicator opgenomen. In de ontwikkelkaders voor de grotere gebiedsontwikkelingen worden wel voorwaarden gesteld die moeten bijdragen aan de leefbaarheid van het gebied. Daarnaast werken we op dit moment vanuit het Programma Stadsontwikkeling aan een overzicht van knelpunten in de stad als gevolg van alle gebiedsontwikkelingen. De knelpunten worden gedefinieerd door indicatoren. De maatregelen om deze knelpunten op te lossen zullen in Q1 2022 aan de raad worden gepresenteerd. Het streven is om vervolgens een monitor op te zetten waarmee we in gaten kunnen houden of de stad een plek blijft voor 'prettig wonen, werken en recreëren'.
63	GL	Indicator 5a overschrijding WHO norm NO2: hoe verhouden de genoemde streefwaarden tot 2025 zich tot de nieuwe WHO norm voor NO2 van 10 µg/m3?	58	Indicator 5a gaat uit van de WHO-advieswaarden uit 2005. Omdat de rijksoverheid nog niet heeft aangegeven hoe in Nederland wordt omgegaan met de nieuwe aangescherpte WHO-advieswaarden zijn op dit moment de advieswaarden uit 2005 het uitgangspunt.

75	CDA	Hoeveel woningen worden naar schatting volgend jaar in Rijswijk bijgebouwd om in de woningnood te voorzien?	59	Het Rijswijkse woningbouwprogramma geeft voor 2022 een aantal van 887 opgeleverde woningen.
94	GBR	Onderzoek naar de mogelijkheden van de vorming en voeding van een Mobiliteitstransitiefonds en een Gebiedsfonds Plaspoelpolder. Hoe ziet de werking van de deze fondsen er op hoofdlijnen uit? Hoe wordt geborgd dat nu lopende initiatieven mee gaan doen in deze fondsen om te voorkomen dat latere initiatieven met investeringen worden geconfronteerd die eerdere initiatieven niet hebben hoeven te doen?	59	Er zijn diverse onderzoeken gedaan naar zowel de financiële als juridische haalbaarheid en (on)mogelijkheden van het oprichten van een gebieds- en of mobiliteitstransitiefonds. De conclusies hiervan delen we separaat.
95	GBR	Er wordt gesproken over een "programma Stadsontwikkeling". Wat is de bestuurlijke status van dit programma, komt hier nog een raadsvoorstel voor? Zo nee, gaarne motiveren	59	Het Programma Stadsontwikkeling is een doorontwikkeling van de projectopdracht Verstedelijkingopgave Stadsas waarvoor de raad meerjarig geld beschikbaar heeft gesteld in de programmabegroting. Waar bij de Verstedelijkingsopgave Stadsas de nadruk nog lag op het zoeken van voldoende locaties voor wonen en werken, ligt binnen het Programma Stadsontwikkeling de focus op de kwaliteit van de stad. Op basis van door de raad vastgesteld beleid onderzoeken we welke knelpunten en verbeterpunten er zijn in de stad, en formuleren daar maatregelen voor. Dat gebeurt integraal, zoals op het gebied van groen, water, mobiliteit, voorzieningenniveau, milieu etc. Binnen het Programma worden vier deelproducten opgesteld. Een Nota van Uitgangspunten (gedestilleerd uit door de raad vastgesteld beleid), een maatregelenkaart met afwegingskader, een ontwikkelkaart en een monitor. De Nota van Uitgangspunten wordt door het college vastgesteld (bevat geen nieuw beleid). De maatregelenkaart en de ontwikkelkaart worden in Q1 2022 aan de raad gepresenteerd. Besluitvorming door raad en college vindt plaats rond de zomer 2022. De monitor is een operationeel product waarover besluitvorming niet nodig is.
144	D66	Het metropolitaan OV netwerk noemt u op pagina 59. De veranderingen voor Rijswijk zijn niet opgenomen, ook niet in het hoofdstuk Verkeer en Vervoer waarnaar wordt verwezen. Wat bedoelt u met deze zinsnede en wat zijn de beleid en financiële gevolgen voor Rijswijk?	59	Op blz. 60 is toegelicht hoe rijk en regio samenwerken aan het opzetten van dit metropolitaan OV netwerk. De bijdrage van Rijswijk hieraan beperkt zich voornamelijk tot ambtelijke inzet. Lokaal zoeken we met Prorail, NS en Metropoolregio Rotterdam Den Haag naar kansen voor verbetering van de knooppuntfunctie van het station. Dit bevindt zich echter nog in een verkennende fase.
68	GL	"Lokale initiatieven om woningen of VvE's van het aardgas te halen willen we ondersteunen." Hoe gaat u dat doen? Hoeveel reserveert u hiervoor?	60	Lokale initiatieven die zich melden zullen we ondersteunen in dienstverlening en vooralsnog niet zozeer met budget. Er zal tijd vrijgemaakt worden om de initiatieven te begeleiden en ondersteunen vanuit de gemeente. Gedacht moet dan worden aan advies, kennisdeling, verkrijgen van subsidies en eventueel verschuivingen in plannen.
120	PvDA	Kunt u een overzicht geven van de sociale woningvoorraad (aantal en percentage) voor 2021 en de verwachting in 2022 en volgende jaren?	60	Sociale woningvoorraad (DAEB woningen): stand per 1-1-2021: 8.272 (30,2%). Verwachte aantallen op grond van het woningbouwprogramma: 1-1-2022: 8.403 (29,6%), 1-1-2023: 8.522 (29,1%), 1-1-2024: 8.572 (28,7%).
121	PvDA	We vinden bij groenonderhoud niets terug over het Elsenburgerbos. Door de gedwongen noodkap is door de aannemer de aanwezige deklaag behoorlijk beschadigd. Is al bekend wie voor deze kosten gaat opdraaien? Wanneer gaan de werkzaamheden (repareren deklaag en rommel verwijderen) plaatsvinden?	61	Rijkswaterstaat heeft onveilige situatie geconstateerd. De gemeente is verantwoordelijk voor de bomen en heeft opdracht gegeven tot noodkap. Hierbij is geen noemenswaardige schade ontstaan. Het herstel van de beplanting is voor rekening van de gemeente.
169	BVR	Wilhelminapark - Wat is de stand van zaken betreffende horecagelegenheid? Wanneer kunnen belangstellende bedrijven zich aanmelden?	61	De aanbesteding, die vanwege Covid 19 was opgeschort, is hervat. Enkele aanbestedingsdocumenten worden geactualiseerd. Voor het eind van dit jaar kunnen geïnteresseerden via de tender hun interesse en plannen voor het realiseren van een horecavoorziening indienen.
196	VVD	Hoe gaat het college aandacht besteden aan het bevorderen van het welzijn van wilde dieren? En heeft u in een participatieproces bij die wilde dieren nagegaan of ze dat wel willen? Ze zijn immers niet voor niets wild. En welke concrete kosten zijn hiermee gemoeid?	61	Aanlijnplicht voor honden in natuurgebieden tijdens het broedseizoen. Rekening houden met wilde dieren bij bouw-, renovatie- en onderhoudswerkzaamheden in de openbare ruimte. Rekening houden met wilde dieren bij het beheer van openbaar groen. Inzet op natuurvriendelijke oevers. Deze extra aandacht vergt geen extra budget

197	VVD	Geruime tijd geleden heeft u een bijeenkomst georganiseerd t.b.v. de te realiseren horecagelegenheid in het park. Wat is de uitkomst hiervan? Liggen er vergunningsaanvragen?	61	De uitkomst van de bijeenkomst (marktconsultatie) was dat er in “de markt” daadwerkelijk interesse is voor de realisatie van een (lichte) horecavoorziening in het Wilhelminapark. De aanbesteding, die vanwege Covid 19 was opgeschort, is hervat. Voor het eind van dit jaar kunnen geïnteresseerden via de tender hun interesse en plannen voor het realiseren van een horecavoorziening indienen. Op basis van de concrete plannen zal in de loop van volgend jaar het vergunningentraject starten.
205	VVD	Wat zijn de concrete plannen voor het Wilhelminapark? U noemt wat kreten als kunst en cultuur. Hoe staat het ervoor met de plannen voor het amfitheater etc.? Waar is die €250.000 per jaar voor begroot? Graag een gespecificeerd antwoord.	61	De concrete plannen, zoals toegelicht op de raadspresentatie van 29 april jl. en het werkbezoek aan het Wilhelminapark van de raad op 9 juli jl., worden volgend jaar (en de jaren daarna) uitgevoerd. Dit betekent dat we de natuur in het park versterken en beleefbaarder maken. Daarnaast realiseren we de speelzone, een hondenspeeltuin, een nieuw NME-centrum (de Blokhut) en plaatsen we beelden in het park. We starten de aanbesteding van de horeca en verbeteren de centrale as in het park (Hazepad). Gebleken is dat een openluchttheater in het Wilhelminapark niet op veel enthousiasme van de gemeenteraad kon rekenen. Dit maakt niet langer deel uit van de plannen (voor fase 2).
20	RB	Herstructurering en beheer buiten Ruimte: worden oude grote overlast gevende bomen daar vervangen voor jonge kleinere bomen? Van Dijcklaan en van Ostadelaan bv?	62	Ja, in de van Dijcklaan en de van Ostadelaan worden de bomen vervangen door jongere exemplaren. We houden hierbij rekening met de groeiplaats en zoeken een goede balans tussen groen en grijs, waarbij we het uitgangspunt hanteren voor iedere verwijderde boom plaatsen we er een terug.
170	BVR	Zwerfafval - Wij missen de mogelijkheid voor (mobiele) camera's in verband met onder andere bijplaatsen van afval op de bekende locaties.	62	Zoals vaker besproken is het plaatsen van camera's tegen illegale bijplaatsingen en zwerfafval geen onderdeel van het beleid. Er zitten veel haken en ogen aan het plaatsen van camera's in verband met de privacy wetgeving. Daarnaast zijn er hoge kosten mee gemoeid. Het is de vraag of het resultaat (grote vermindering illegale bijplaatsingen) in verhouding staat tot de kosten en het beheer van camera's.
69	GL	“Gemiddeld gaan 2 buurten per jaar over op omgekeerd inzamelen.” Welke zijn dat in 2021 en welke in 2022? En wanneer is heel Rijswijk over op omgekeerd inzamelen?	63	In 2021 gaan Stervoorde en Hoekpolder gebruikmaken van de nieuwe manier van inzamelen. Dit jaar zijn we ook gestart met de voorbereidingen in Leeuwendaal. In 2022 wordt HNI ingevoerd in de Ministerbuurt, De Strijp, Presidentenbuurt en in Overvoorde. We streven naar afronding van Hnl in het eerste kwartaal van 2024.
70	GL	“Het luchtkwaliteitsplan bevat lokale maatregelen die bijdragen aan onze ambitie om in 2030 te voldoen aan de luchtkwaliteitsnormen van de Wereldgezondheidsorganisatie.” Liggen we op koers, gezien het gebrek aan ambtelijke capaciteit en met de recent aangescherpte normen?	63	Het Actieplan luchtkwaliteit is vastgesteld in juni 2021. We zijn momenteel bezig met het uitwerken en uitvoeren van de maatregelen. Het is nu nog te vroeg voor een voortgangsmeting. In 2022 is aandacht voor een rapportage over de voortgang van de uitvoering van het Actieplan Luchtkwaliteit. Daarnaast is het Actieplan Luchtkwaliteit een decentraal uitvoeringsplan bij het Schone Luchtakkoord. Het Schone Lucht Akkoord gaat één keer in de twee jaar de effecten van het luchtkwaliteitsbeleid voor luchtkwaliteit en gezondheid berekenen. In 2022 wordt hierover een rapportage verwacht. In het Actieplan Luchtkwaliteit en in het Schone Lucht Akkoord is opgenomen de doelstelling om te voldoen aan de WHO- advieswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof in 2030. Dit is gebaseerd op de WHO- advieswaarden uit 2005. In september 2021 zijn de WHO-advieswaarden aangescherpt. Een groot aantal gebieden in Nederland (waaronder Rijswijk) voldoet niet aan de nieuwe aangescherpte WHO-advieswaarden. In de drukke stedelijke gebieden (waaronder Rijswijk) is het niet mogelijk om op korte termijn met realistisch beleid te voldoen aan de nieuwe WHO-advieswaarden. De Rijksoverheid heeft nog niet bekend gemaakt hoe zij omgaat met de aangescherpte WHO-advieswaarden en of zij “interim targets” (tussentijdse normen) gaat vaststellen om te werken naar de aangescherpte advieswaarden. Met de aanscherping van de advieswaarden heeft de WHO een stip op de horizon gelegd. Wat betekent dat de gemeenten en andere overheden zich moeten blijven inspannen naar verbetering van de luchtkwaliteit.

145	D66	U geeft aan dat 75% van het PMD vervuult is en de omgeving hierbij een grote rol speelt. Wat bedoelt u met het verwijzen naar 'de omgeving speelt een grote rol'? Wordt op dit moment 75% van ons PMD alsnog verbrand, en	63	Ja, dat klopt, 75% wordt nu verbrand. De verzamelcontainers pmd die op openbare plekken staan, zijn meestal vervuild. Inwoners die de pmd containers misbruiken, maken gebruik van de anonimiteit die hier een rol speelt. Er is geen toezicht op grondstofcontainers, waardoor inwoners regelmatig andere soorten afval in de container deponeren.
198	VVD	"Het luchtkwaliteitsplan bevat lokale maatregelen die bijdragen aan onze ambitie om in 2030 te voldoen aan de luchtkwaliteitsnormen van de Wereldgezondheidsorganisatie." Liggen we op koers, gezien het gebrek aan ambtelijke capaciteit en met de recent aangescherpte normen?	63	"Het Actieplan luchtkwaliteit is vastgesteld in juni 2021. We zijn momenteel bezig met het uitwerken en uitvoeren van de maatregelen. Het is nu nog te vroeg voor een voortgangsmeting. In 2022 is aandacht voor een rapportage over de voortgang van de uitvoering van het Actieplan Luchtkwaliteit. Daarnaast is het Actieplan Luchtkwaliteit een decentraal uitvoeringsplan bij het Schone Luchtakkoord. Het Schone Lucht Akkoord gaat één keer in de twee jaar de effecten van het luchtkwaliteitsbeleid voor luchtkwaliteit en gezondheid berekenen. In 2022 wordt hierover een rapportage verwacht. In het Actieplan Luchtkwaliteit en in het Schone Lucht Akkoord is opgenomen de doelstelling om te voldoen aan de WHO- advieswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof in 2030. Dit is gebaseerd op de WHO- advieswaarden uit 2005. In september 2021 zijn de WHO-advieswaarden aangescherpt. Een groot aantal gebieden in Nederland (waaronder Rijswijk) voldoet niet aan de nieuwe aangescherpte WHO-advieswaarden. In de drukke stedelijke gebieden (waaronder Rijswijk) is het niet mogelijk om op korte termijn met realistisch beleid te voldoen aan de nieuwe WHO-advieswaarden. De Rijksoverheid heeft nog niet bekend gemaakt hoe zij omgaat met de aangescherpte WHO-advieswaarden en of zij "interim targets" (tussentijdse normen) gaat vaststellen om te werken naar de aangescherpte advieswaarden. Met de aanscherping van de advieswaarden heeft de WHO een stip op de horizon gelegd. Wat betekent dat de gemeenten en andere overheden zich moeten blijven inspannen naar verbetering van de luchtkwaliteit.
199	VVD	Tweede bullet, spelfout: "blik" i.p.v. "blijk". U geeft hier aan dat u verwacht dat de hoeveelheid restafval daalt door nascheiding bij hoogbouw. Vervolgens geeft u bij de volgende twee bullets aan dat de hoeveelheid en de kwaliteit van het (rest)afval te wensen overlaat. Dit zorgt ook voor hogere kosten voor de inwoners. Kunt u aangeven waarom u nascheiding niet doortrekt voor alle soorten bebouwing? U hoeft dan verder geen onderzoek te doen naar serviceprikkels etc. wat u aangeeft in de laatste bullet. Deze verschillende punten lijken elkaar tegen te spreken.	63	Dank voor de opmerkelijkheid, het moet inderdaad blik zijn. Wij geven bij de bullets aan dat de stromen gft-e en pmd aan kwaliteit te wensen over laten. Met name bij hoogbouw blijven de resultaten voor de gescheiden inzameling van pmd achter. Bij onze laagbouwoningen die voorzien zijn van een minicontainer zien we dat de hoeveelheid en de kwaliteit van pmd hier goed is. De nieuwe verwerker (HVC) voor rest- en grof afval biedt ook de mogelijkheid tot nascheiding van het pmd. Deze mogelijkheid grijpen wij dan ook graag aan voor de hoogbouw, vanwege de achterblijvende resultaten daar. Dit geldt echter alleen voor pmd. Juist omdat er bij laagbouw goede resultaten worden geboekt blijven we daar verzamelen met minicontainers. Voor gft-e zijn we met Avalex in onderzoek om te kijken welke mogelijkheden er zijn om die inzameling te stimuleren bij inwoners. De slogan 'bronscheiding daar waar het kan en nascheiding daar waar het moet' is hierbij van kracht. Scheiden aan de bron levert de schoonste en daarmee de meest waardevolle grondstoffenstroom op – in financiële en milieutechnische zin. Nascheiding is alleen voor pmd, omdat die technieken zijn ontwikkeld en pmd kwalitatief goed blijft (na nascheiding) om gerecycled te worden. Dit geldt weer niet voor gft- en papier en karton, die worden teveel vervuild met nascheiding om daarna te dienen als grondstoffen.
200	VVD	"Rijswijk klimaatproof." Een sympathieke ambitie, summier verwoord. Kunt u dit SMART formuleren?	63	We willen we ons klaarmaken voor de gevolgen van het veranderende klimaat. Hitte, droogte, extreme neerslag en een verlies aan biodiversiteit spelen een steeds grotere rol en daarom zullen we de inrichting van onze gemeente moeten gaan aanpassen. Hoe we dit concreet (Smart) kunnen doen is nog niet bepaald. Momenteel zijn we bezig met het opstellen van een uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie.
201	VVD	"Ten behoeve van... conform het... inzake aandachtsgebieden." Welke aandachtsgebieden zijn dit?	63	"Aandachtsgebieden" is een nieuw begrip dat geïntroduceerd is met de Omgevingswet. De aandachtsgebieden maken zichtbaar waar gevaren als gevolg van een ongeluk met gevaarlijke stoffen kunnen optreden. De gemeente kan in het Omgevingsplan aandachtsgebieden aanwijzen. Het gaat dan over locaties waar zich een risicobron bevindt en waar rekening mee gehouden moet worden bij ruimtelijke ontwikkelingen.

202	VVD	U stelt in gesprekken met projectontwikkelaars kansen voor energiebesparing etc. aan de orde. Of stelt u ook eisen?	63	Er kunnen in formele zin geen bovenwettelijke eisen worden gesteld, maar op een hoger ambitieniveau wordt wel aangedrongen.
203	VVD	"Vanaf 2022" Wanneer precies? Q1, Q2? Gaat daar een goede communicatie aan vooraf? En wanneer kunnen we de resultaten van dit onderzoek inzien?	63	In 2021 is het onderzoek naar het instellen van een Milieuzone op de Beatrixlaan afgerond, alsmede naar een milieuzone voor brommers/scooters. De invoering van een (eventuele) milieuzone is een raadsbevoegdheid. Het onderzoek zal daarom in 2022 aan de raad aangeboden worden voor besluitvorming. Communicatie is vanzelfsprekend een essentieel onderdeel van invoering.
204	VVD	Zijn slimme lantaarnpalen zoals onlangs in Arnhem gepresenteerd een voorbeeld van deze innovatieve oplossingen die u voor ogen heeft? Een stuk van RijswijkBuiten/Pasgeld moet nog opgeleverd worden en het aantal laadpalen is vrij beperkt voor een zgn duurzame wijk.	63	Daar zijn geen concrete plannen voor, maar 'smart city nodes' is een interessante ontwikkeling waar ook dichterbij dan Arnhem namelijk in Den Haag ervaring mee is en contact over is. Kennisdeling over dit soort ontwikkelingen proberen we vooral ook te doen binnen de MRDH.
206	VVD	Kunt u een voorbeeld geven van innovatieve oplossingen die u voor ogen heeft?	63	Dat zijn op dit moment bijvoorbeeld vulgraadsensoren in ondergrondse afvalcontainers waarmee gezien kan worden of de container vol is en waarop rijroutes aangepast kunnen worden. Dat is efficiënt en moet er ook toe leiden dat inwoners altijd hun afval kwijt kunnen. Ook is een voorbeeld van sensoren die worden ingegraven bij nieuwe bomen die het vocht in de bodem meet. Dit bespaart veel liters water en arbeidsuren omdat bomen efficiënter water kan worden gegeven in de eerste twee jaar nadat ze geplant zijn. Intelligente verkeersinrichtingen en rioolsensoren zijn hier ook een voorbeeld van. De 'internet of things' zal op veel zaken in het openbaar gebied van toepassing worden.

algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en overhead

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
21	RB	Waarom zijn de oude investeringsramingen niet opgenomen in het nieuwe investeringsplan 2022-2025? Door onderuitputting valt naar schatting 900.000 euro vrij. Hoe is dit bedrag opgebouwd?	68	De oude investeringsramingen (2021) zijn beschikbaar gesteld in de begroting 2021 en daardoor niet meer zichtbaar in de begroting 2022. De € 900.000 is niet opgebouwd uit specifieke investeringen, maar ontstaat door investeringen die uitgesteld worden. Zie toelichting blz. 8 begroting waaruit € 400.000 verwerkt is en structureel gemiddeld € 500.000 per jaar.
22	RB	Externe inhuur is met 17,2 % extreem hoog. Dit beeld zien we al jaren achtereenvolgend en telkens wordt er aangegeven dat de externe inhuur zoveel mogelijk teruggedrongen wordt. Hoe reëel acht het college de begrote percentages voor externe inhuur 2021 en 2022? Welke maatregelen gaat het College ondernemen om de externe inhuur fors terug te dringen? Wat doen we komende jaren anders dan voorheen zodat nu wel resultaat verwacht wordt?	70	Volgens het A&O fonds kwamen alle gemeente gemiddeld uit op een percentage van 18,4%, gemeenten in de inwonerklassse 50.000 – 100.000 inwoners op 17,5%. We lopen dus niet erg uit de pas met gemeentelijk Nederland. In Rijswijk begroten we slechts een klein deel van de inhuurkosten. De inhuurkosten worden ook ten laste gebracht van bouwgrondexploitaties, investeringen, projecten of het personeelsbudget. Inhuur is noodzakelijk om bijvoorbeeld extra projecten uit te kunnen voeren, tijdelijk bijzondere expertise in te kunnen huren, bij ziekte te vervangen en tijdelijke vervanging in te zetten op (vaak moeilijk vervulbare) vacatures. Gemiddeld hebben we tussen de 50 en 60 vacatures per jaar. We monitoren actief de kosten van inhuur en bespreken welke andere maatregelen en oplossingen nodig of mogelijk zijn om de inhuur terug te kunnen brengen. Bijvoorbeeld door inhuur om te zetten naar vaste formatie (SD), eerder te starten met wervingsprocedures of interne opvolging bij voorzienbaar verloop (SPP), te blijven werven voor vast medewerkers als tijdelijk inhuur wordt ingezet op moeilijk vervulbare functies en door inzet van regionale recruiters.

71	GL	Waarom was het percentage inhuur in 2020 zoveel hoger dan begroot? Graag een verklaring. En wat gaat u doen om dit percentage naar 4,4% te laten zakken in 2022?	70	In Rijswijk begroten we slechts een klein deel van de inhuurkosten. Het percentage van 4.4% is geen streefcijfer. Inhuurkosten worden ook ten laste gebracht van bouwgrondexploitaties, investeringen, projecten of het personeelsbudget. Inhuur is noodzakelijk om bijvoorbeeld extra projecten uit te kunnen voeren, tijdelijk bijzondere expertise in te kunnen huren, bij ziekte te vervangen en tijdelijke vervanging in te zetten op (vaak moeilijk vervulbare) vacatures. Gemiddeld hebben we tussen de 50 en 60 vacatures per jaar. We monitoren actief de kosten van inhuur en bespreken welke andere maatregelen en oplossingen nodig of mogelijk zijn om de inhuur terug te kunnen brengen. Bijvoorbeeld door inhuur om te zetten naar vaste formatie (SD), eerder te starten met wervingsprocedures of interne opvolging bij voorzienbaar verloop (SPP), te blijven werven voor vast medewerkers bij inhuur op moeilijk vervulbare functies en door inzet van regionale recruiters.
207	VVD	Hoe komt het dat de apparaatskosten per inwoner stijgen?	70	Als gevolg van de uitbreiding van (wettelijke) taken stijgen de apparaatskosten. Voorbeelden van deze uitbreiding is de Implementatie van de Omgevingswet, uitbreiding van taken binnen Veiligheid, Inspectie en Handhaving en het uitvoeren van grote projecten binnen Ruimtelijke Ontwikkelingen.

paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
23	RB	De gemeente heeft de huurovereenkomst met Q-park beëindigd. Is dit proces nu geheel gereed? Worden er nog juridische stappen of juridische kosten verwacht?	74	Op 17 december 2019 heeft het college van B&W besloten een beëindigingsovereenkomst te sluiten met Q-Park. De overeenkomst voorziet in het (gefaseerd) bereidingen van de huurovereenkomst. Leidend is hierbij het moment waarop de gemeente de grond nodig heeft voor eigen gebruik (de herinrichting van de Beatrixlaan en/of de herontwikkeling In de Bogaard) of voor afspraken met derden (bijvoorbeeld voor de Leiding door het Midden). Tot het moment dat de gronden daarvoor geheel of gedeeltelijk nodig zijn blijft Q-park de terreinen gebruiken en huur betalen aan de gemeente. Met het sluiten van de beëindigingsovereenkomst zijn alle destijds lopende juridische procedures afgerond.
24	RB	kan het College meer duiding geven in de 57 risico's met een geraamd risico van 36 miljoen?	74	De top 10 risico's die voor circa € 10 mln. meewegen in het weerstandsvermogen zijn al beschreven in tabel 1 in de paragraaf. De overige risico's zijn circa € 26 mln.en betreffen veel uiteenlopende onderwerpen en beleidsterreinen maar kenmerken zich door een lager risicobedrag en een veel geringere procentuele invloed op het berekende benodigde weerstandsvermogen. Daarom staan die risico's niet in de voornoemde top 10. Zie voorts de bijlage bij de beantwoording vraag 24 RB voor een overzicht uit de applicatie NARIS.
86	GBR	Waarom is de kans van beëindigen huurovereenkomst gemeentelijke parkeerterrein rondom bogaard een risicokans als het lopend contract al is opgezegd? Welk onzekere factor zit hier nog in?	74	De huurovereenkomst is opgezegd, met dien verstande dat de overeenkomst eindigt op het moment dat de gemeente de gronden nodig heeft. Het is daarmee onzeker wanneer de opbrengsten uit de verhuur wegvallen. Deze onzekerheid is de reden om dit als risico op te nemen.
25	RB	Voor de Eneco opbrengsten was de financiële positie van de gemeente in de oranje/rode gevarezone. Deze collegeperiode zijn echter wel veel lange termijn investeringen gedaan die de komende 30 jaar lang op de begroting drukken. Dankzij de storting van de Eneco opbrengsten in de reserve, zijn de netto schuldquote en solvabiliteitsratio licht verbeterd. Welke beheersmaatregelen worden genomen om zorg te dragen dat Rijswijk niet weer in de oranje/rode gevarezone terecht komt? Is er komende jaren nog wel financiële ruimte voor (noodzakelijke) lange termijn investeringen? Graag een reflectie van het College.	78	De belangrijkste stappen in de beheersmaatregelen die dit college heeft gezet zijn dat er meer grip is op de financiën in het algemeen, waardoor grote financiële bijstellingen tijdig worden gesignaleerd en zoveel mogelijk worden voorkomen. Daarnaast zijn de risico's goed in kaart en heeft de gemeente voldoende buffers. Op basis van de financiële kengetallen wordt de financiële gezondheid van de gemeente voor de toekomst gemonitord. Rijswijk groeit in vier jaar tijd van een financieel risicovol profiel naar een financieel neutraal profiel, daarbij zitten we goed op koers. Volgende stappen en ambities in dit proces zijn om een lange termijn investeringsplan op te stellen en om bij nieuwe investeringen en nieuw beleid nog beter de structurele effecten voor middelen en organisatie in kaart te brengen, maar ook nog beter te kijken naar bijvoorbeeld mogelijkheden voor (co) financiering van bepaalde projecten. Voor bepaalde investeringen die vanuit het Groeifonds worden gedaan, geldt dat deze revolverend zijn. Hierdoor wordt het fonds weer gevuld en dit biedt investeringsruimte in de toekomst.

paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
26	RB	Hoeveel tijd is besteedt aan het behandelen van de 9469 meldingen openbare ruimte? Wat is de gemiddelde doorlooptijd van de behandeling melding openbare ruimte? Zijn alle meldingen tijdig afgedaan? Kunt u de 9469 meldingen nader specificeren naar aard en omvang? In hoeverre zijn deze meldingen te voorkomen door vanuit de gemeente zelf capaciteit preventief in te zetten om "de ogen en oren" van de stad te zijn? Ziet het college mogelijkheden om hier inwoners vanuit de participatiewet bij te betrekken?	81	De meldingen bestaan uit circa 4500 afval, 1425 groen, 1425 verlichting, 950 verharding, 200 riolering en water, 200 straatreiniging en overige spelen, meubilair en verkeer. De meldingen zijn niet te voorkomen, we streven wel naar een vermindering in het aantal meldingen, dit zien we vooral terug in de openbare verlichting. Verder acteren we snel op meldingen en hebben we aparte onderhoudsteams die de meldingen nalopen en verhelpen. we hebben niet inzichtelijk hoeveel tijd hieraan wordt besteed.
27	RB	College neemt genoeg met kwaliteitsniveau B. Voor veel inwoners is dit niet acceptabel en zij willen een beter kwaliteitsniveau. Kunt u een inschatting maken hoeveel extra budget benodigd zou zijn voor realiseren van kwaliteitsniveau A?	81	De beeldkwaliteit is middels het IBOR (Integraal beheerplan openbare ruimte) vastgesteld door de raad. Een beeldkwaliteitsniveau B zorgt voor een nette en schone leefomgeving en wordt gezien als basiskwaliteit (functioneel en doelmatig). Als we de stad willen onderhouden als een keurig verzorgde particuliere achtertuin, dan gaat dit miljoenen extra kosten
122	PvDA	Welke twee kinderboerderijen worden bedoeld?	81	Het Akkertje en drassige driehoek.
123	PvDA	Wat staat ons de komende jaren nog te wachten wat betreft openbare verlichting? Zijn de meest kwetsbare wijken gerealiseerd qua vervanging? Zijn er nog extra investeringen nodig?	81	Ja we zijn met de wijken met de oudste kabels en daardoor ook de meeste storingen. Voorlopig zijn we nog niet klaar met het inlopen van de achterstand. Voor de komende 4 jaar zijn deze middelen beschikbaar in de begroting (via IBOR).
28	RB	Verwacht wordt komende jaren de achterstanden openbare verlichting weg te werken. Komende jaren is een breed begrip. Wanneer verwacht u alle kabels vervangen te hebben?	83	We hebben inmiddels al kabels opgeruimd die ouder waren dan 70 jaar. Nu gaan we de wijken aanpakken met kabels rond de 50 en 60 jaar. Uiteindelijk is het streven dat er geen oudere kabels meer in de grond liggen ouder dan 40 jaar of die storingsgevoelig zijn. Dat gaat nog zeker 10 jaar duren.

paragraaf bedrijfsvoering

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
29	RB	De organisatievisie is "We willen het fantastisch doen voor Rijswijk. Dat geldt voor de dienstverlening, maar ook onverkort voor de ondersteunende processen. Hoe verhoudt zich dit tot de achterstanden bij bv de parkeerboetes, verzoek- en bezwaarschriften. Ook intern is het bv lang wachten op antwoorden op schriftelijke vragen. Is het streven niet eerst de boel op orde, alvorens we termen als excellente dienstverlening of fantastisch als motto nemen? Zou enige nuancering hier niet op zijn plaats zijn?	86	Wij hebben ons tot doel gesteld om het fantastisch te doen voor Rijswijk en te excelleren in onze dienstverlening naar burgers en ondernemers. Daarbij verliezen we niet uit het oog dat de organisatie hier nog wel een slag in moet maken. Juist om die reden vragen wij vragen wij hier aandacht voor bij onze medewerkers. Dat doen wij door de inzet van training. Dienstverlening vormt één van de hoofdspeerpunten in onze nieuwe visie.
171	BVR	Website uit 2016. Volgens BVR is de website onlangs nog geupdate. Graag toelichting.	86	De website dateert uit 2016 en beschikt over software die binnenkort gaat verlopen. Bovendien is de toegankelijkheid van de website momenteel onvoldoende en aan verbetering toe. Om die reden zal de website vervangen worden.
30	RB	Waarom is het College van mening dat zij voor een volgend College alvast werkbezoeken moeten inplannen om goed van start te kunnen gaan? Waarom zou een nieuw College hier niet zelf invulling aan willen en kunnen geven?	87	Het is uiteraard aan het volgende college om zelf aan te geven welke werkbezoeken worden ingepland. Tegelijkertijd kan het plannen en organiseren van werkbezoeken een tijdrovende puzzel zijn, omdat rekening moet worden gehouden met veel verschillende agenda's. Daarom stellen wij voor om de werkbezoeken aan voor de hand liggende stakeholders als bijvoorbeeld politie, brandweer en colleges van buurgemeenten alvast te plannen, zodat het nieuwe college al in haar eerste maanden werkbezoeken kan afleggen.
87	GBR	Missen we in de tabel indicatoren niet informatie over 2021?	88	De begroting is gericht op 2022 e.v. De realisatie over 2021 is nog niet bekend.

31 RB Bij juridische toepassing van beleid en regelgeving is de gemeente ook gericht op de menselijk maat. Dit is een leerproces en verdient in de organisatie de nodige aandacht. Op welke wijze is/wordt het toepassen van de menselijke maat geborgd in de processen?

208 VVD Hoe ziet het interne programma rondom awareness privacy voor 2022 eruit? Welk budget is hiervoor ingeruimd? Doelstelling is dat er wordt voldaan aan de AVG, hoe wordt dit gemeten? Wordt voorzien in een externe audit hierop?

91 Het onderwerp is dit voorjaar in het GMT besproken (notitie over de kabinetsreactie op het rapport Ongekend onrecht). Daarop volgend was het onderwerp van een themabijeenkomst voor managers. Het raakt zeer onze visie: 'De kracht van de verantwoordelijkheid' en daarbij horende kernwaarden. Met interactieve sessies met ieder team van de organisatie is afgelopen jaar bewustwording gecreëerd waar we voor staan, en vanuit welke principes wij werken, waar onder dit thema. Deze sessies vinden doorlopend plaats en zijn niet vrijblijvend. Teams, onder andere, binnen het Sociaal domein en van Publieke dienstverlening en Juridische zaken hebben het rapport Ongekend onrecht separaat geagendeerd. Ook de door u dit voorjaar vastgestelde kadernota 'Samen verder voor eigen regie' handelt over hoe hieraan binnen het sociaal domein inhoud wordt gegeven. Kortgeleden is een trainee gestart om te beschrijven hoe wij toepassing van de menselijke maat in de uitvoering van ons werk binnen de organisatie zo veel mogelijk kunnen borgen.

92 Het creëren van awareness over privacy is in Rijswijk een continu proces dat o.a. ondersteund wordt door een doorlopende bewustwordingsprogramma (I-bewust) dat de organisatie alert houdt met maandelijkse berichten op intranet over beveiligings- en privacyrisico's, phishingmails simulaties en andere acties. Trainingen (AVG security Awareness en AVG privacy awareness) zijn voor nieuwe medewerkers en contractanten verplicht en te volgen via de Rijswijk academie/studytube, het digitale leerplatform van de gemeente Rijswijk. Voor de uitvoering is geen apart budget ingeruimd.

Het voldoen aan de doelstellingen van de AVG wordt gemeten door middel van een zelfevaluatie op basis van de criteria (borgingscriteria) die door de VNG zijn ontwikkeld om de AVG te vertalen naar een kwaliteitscyclus voor gegevensbescherming en privacy voor gemeentelijke processen. Alleen als het wettelijk verplicht is, wordt voorzien in een audit door een onafhankelijke auditor (bijv. bij de specifieke taken op het gebied van opsporing die onder de AVG en de Wet politiegegevens (WPG) vallen). Dit jaar is een rekenkameronderzoek uitgevoerd over privacy in het sociaal domein.

paragraaf verbonden partijen

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
32	RB	In het kader van de verplichting vanuit het Rijk om regionaal samen te werken is in maart 2014 door deze gemeenten vastgesteld om de gezamenlijke inkoop onder te brengen in een zelfstandig inkoopbureau. Positieve effecten zijn onder andere risico- en aansprakelijkheidsspreidingen en schaalvoordeel. Dit betekent wel dat je als gemeente voor een deel zeggenschap verliest.- Welk zeggenschap verliest de gemeente?	101	Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (voorheen Inkoopbureau 10) is een bedrijfsvoeringsorganisatie (lichte GR) en voert alleen operationele taken uit binnen de kaders van de deelnemende gemeenten. De beleids- en financiële keuzes liggen bij deze 10 gemeenten. Zij werken samen in een netwerkorganisatie waarin Rijswijk medebeslisser is.

paragraaf grondbeleid

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
172	BVR	Wat is volgens u een bestuurlijk verantwoorde wijze?	104	Hiermee wordt bedoeld dat het juiste instrumentarium zo wordt ingezet dat dit de ontwikkeling van locaties ten goede komt op een financieel verantwoorde wijze.

96 GBR Voor fase 9 Eikelenburgh is de gemeente in overleg met de ontwikkelaar "om te bepalen op welke wijze een passende stedenbouwkundige invulling aan deze verplichting kan worden gegeven". Wat wordt hiermee concreet bedoeld en wat zijn de privaot-en publiekrechtelijke consequenties van deze mogelijke planwijziging?

105 Er wordt bekeken voor welke doelgroepen de woningbouw gerealiseerd gaat worden, in overleg met de ontwikkelaar en hoe dit past in het stedenbouwkundig plan. De consequenties zijn nog niet duidelijk aangezien er nog geen voorstellen liggen voor scenario's vanuit de ontwikkelaar. We streven er echter wel naar om iig een richtinggevende uitspraak over het programma en de financiële consequenties te doen. De oorspronkelijke afspraak om hier ook sociale woningbouw te realiseren, zal waarschijnlijk worden bijgesteld.

paragraaf lokale heffingen

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
97	GBR	Wat zijn de financiële consequenties voor onze begroting als wij voor 2022 eenmalig de indexatie van 1.5% bevrozen gespecificeerd naar OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing?	108	De financiële consequenties zijn als volgt: - OZB: - € 190.000; - Afvalstoffenheffing: - € 160.000; - Rioolheffing: - € 85.000. Het eventueel bevrozen van de inflatiecorrectie heeft ook negatieve gevolgen voor de meerjarenraming.
72	GL	Waarom wordt ook dit jaar de parkeerbelasting als enige belasting niet geïndexeerd met 1,5%?	110	De kosten van de naheffing van parkeren zijn een afspiegeling van de gemaakte kosten. De verwachting is dat we eea in 2022 voor hetzelfde naheffingstarief als in 2021 kunnen realiseren. In lijn met vorig jaar is ervoor gekozen de naheffing voor parkeren niet te indexeren.
209	VVD	Op welke wijze wordt gedeeltelijke kwijtschelding van belastingen bepaald als een inwoner op of onder het bijstandsniveau zit?	111	Bij inkomen op/onder bijstand en geen vermogen is er vrijwel in alle gevallen recht op volledige kwijtschelding. Wanneer er wel sprake is van vermogen en/of inkomen boven de bijstand, wordt aan de hand van een berekening bepaald of er sprake is van geen, gedeeltelijke of volledige kwijtschelding.
210	VVD	Waarom is er sprake van versnelde afschrijving?	112	De rioolheffing mag maximaal 100% kostendekkend zijn. Voor de investeringen in de riooltaken zijn grofweg twee keuzes om de lasten te verhalen via de rioolheffing. De eerste is door alle investeringen te activeren en de kaptaallasten (rente en afschrijving) te verhalen in de rioolheffing. Hierbij lopen de totale lasten over meerdere jaren op door stapeling van kapitaallasten. Om forse stijging in de tarieven te voorkomen, kan een voorziening worden ingesteld. De andere optie is om gedane investeringen direct af te schrijven. Dat heeft als voordeel dat er geen of minder kapitaallasten ontstaan. Vanwege het feit dat er geen financiering nodig is voor deze investeringen is er bij versneld afschrijven een rentevoordeel ten opzichte van het activeren van alle investeringen. In het Gemeentelijk Rioleringsplan (21-024) is vastgesteld dat er versneld wordt afgeschreven.
173	BVR	Punt 8 overige publiekszaken € 107.941 kosten overig. Erg veel, graag duidelijke toelichting van deze kostenpost	114	Deze lasten worden veroorzaakt door de Rijksafdrachten die de gemeente moet doen voor de verstrekking van Verklaringen Omtrent Gedrag (VOG) en aanvragen voor naturalisatie.

paragraaf financiering

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
33	RB	Volgens de balans van de jaarrekening 2020 bedraagt het saldo van de gemeente Rijswijk ondergebracht in de Schatkist per ultimo 2020 € 146 miljoen, waarvan circa € 46 miljoen aan betalingen in januari vervallen.- wat wordt er bedoelt met circa 46 miljoen euro aan betalingen vervallen in januari?	116	Begin 2021 is een bedrag aan € 46 miljoen betaald, waarvan € 10 miljoen aan kasgeldleningen en overige betalingen waarvan de lasten in 2020 verantwoord zijn. Per balansdatum 31 december 2020 waren deze betalingen nog niet direct opeisbaar.

211 VVD Wat zijn leningen voor eigen personeel? en staan er inkomsten tegenover deze leningen?

119 Dit zijn nog hypothecaire leningen die verstrekt zijn in de jaren dat het was toegestaan aan gemeenten om dat te faciliteren. Met ingang van 2009 mogen geen nieuwe hypotheekleningen meer verleend worden. De huidige schuldstant van deze verstrekte leningen zullen in de toekomst door de ontvangen aflossingen geheel verdwijnen. Voor de verstrekte leningen worden rentevergoedingen ontvangen.

paragraaf RijswijkBuiten

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
73	GL	RijswijkBuiten: Waarom is de realisatie van huisartsenpost 't Haantje een jaar vertraagd?	124	De vertraging is ontstaan door de langere uitwerking van het plan en de benodigde aanbesteding voor de realisatie van het project. De uitwerking van het plan heeft meer tijd gekost dan verwacht. Dit komt onder andere doordat de uitwerking van de ontwikkeling met drie opdrachtgevers complexer was en meer afstemming nodig was. Verder is het in eerste instantie niet gelukt om overeenstemming te bereiken met de selecteerde aannemer voor de realisatie van het project. Hierdoor moest het project vervolgens aanbesteed worden.
74	GL	RijswijkBuiten: "Het eerste mobi-punt is in 2021 gerealiseerd." Waar kunnen we dit punt vinden?	124	In de week van 25 oktober worden de eerste twee auto's geplaatst. Dit betreft een eerste softe lancering. Dit punt is te vinden op de hoek van Parelgraslaan en Trilgrasstraat.
34	RB	het eerste mobi-punt is in 2021 gerealiseerd.- Waar ligt dit mobi-punt (straatnaam?) en welke voertuigen bevinden zich hier en hoeveel van elk? En onder welke onderneming valt dit mobi-punt?	125	Op de hoek van de Parelgraslaan en Trilgrasstraat. Momenteel is dit de proefopstelling met 1 elektrische en 1 brandstof auto. De fietsen en bakfietsen op deze locatie volgen wanneer het veilig genoeg is de elektra aansluiting te maken (week 44). De brandstof auto is bedoeld zodat mensen deze kunnen gebruiken voor de verhuizing. De volkswagen Caddy zal verplaatst worden door het gebied wanneer er net woningen worden opgeleverd. Hely verzorgt de deelauto's.

bijlagen

nummer	partij	vraag	bladzijde	antwoord
35	RB	Het COA heeft tot 1 april 2022 voormalig TH locatie wederom gehuurd. De huur loopt tot 1 april 2022. Zeker een grap? Of is het weer een UITERLIJK contract/ overeenkomst net als de vorige overeenkomsten? (2016 tm 2019) uiterlijke verlenging van 2 jaar tot uiterlijk eind nov 2021. Hoe betrouwbaar bent u met deze stelling/ uitspraak tot 1 april 2022?	134	Het gaat hier om de lopende huurovereenkomst van de voormalige TH locatie. In de lopende bestuursovereenkomst stond al opgenomen dat het COA na sluiting per 30 november 2021 nog maximaal zes maanden nodig heeft om het terrein leeg op te leveren (o.a. verwijderen units, nutsvoorzieningen). Ook voor deze periode wordt er door het COA huur betaald. De tekst in de begroting doelt op deze periode. Ten tijde van het opstellen van deze tekst was het raadsbesluit over de verantwoorde en humane afbouw van het AZC na 30 november nog niet genomen. De gevolgen hiervan worden meegenomen in de eerste halfjaarrapportage 2022.
175	BVR	8300 bouwgrondexploitatie. Het terrein van de voormalige TH locatie is verhuurd. De overeenkomst loopt van rechtswege eind november af. De huur zou doorlopen tot 1 april 2022. Tot eind mei heeft het COA de gelegenheid het terrein leeg op te leveren. Uh.... Hoe zit dit dan met de huur tot deze datum? Vind er een indexering plaats van de huurprijs van 1 december tot eind mei? Zo nee, waarom niet?	134	Ook voor de periode dat het COA deze locatie gebruikt voor het ontruimen van het terrein wordt er huur betaald. Jaarlijks wordt de huurprijs geïndexeerd, dit geldt ook voor de huur in 2022.
36	RB	Vervangingen beschoeiingen: 2022/2025 heeft u een overzicht van de plaatsen waar u deze gaat vervangen en wanneer en waar deze aan de beurt zijn?	143	In 2022 wordt de beschoeiing langs de Strijpwetering vervangen. Het gaat om de vervanging 1200 m beschoeiing. Daarna is de beschoeiing nabij Vlietzicht en Sionsweg aan de beurt.

37	RB	Sport MJOP : zit daar het veld 402 bij van KRSV Vredenburg? Het veld is erg drassig en vaak onbespeelbaar. Is dat bij u bekend? Staat er renovatie in de planning? (vorig jaar hier ook al aandacht voor gevraagd) zo ja wanneer?	143	Ja, vanzelfsprekend is veld 402 ondergebracht in het MJOP. U refereert aan een oude en reeds verholpen klacht. In het najaar van 2020 is een versleten drainagepomp vervangen en sindsdien hebben wij geen klachten meer gehad over dit veld. Veld 402 is gerealiseerd in 2011 en moet 20 tot 25 jaar meekunnen. Een topaagrenovatie staat daarom gepland in 2031. Op het ogenblik ligt het veld er keurig bij.
38	RB	In 2019 ontwikkelden we een visie op de laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen. Vraag: Is er bij uitbreiden van dit netwerk ook nagedacht over de huidige staat van de kabels en de vraag of die het energietransport wel aankunnen?	145	Ja, en dit is ook een belangrijk aspect van de actualisering van ons laadpalenbeleid.
125	D66	Onder kopje integrale aanpak probleemstraten 2022-2025 staat de Julianastraat, maar die is in 2021 afgerond. Waarom toch nog opgenomen?	145	Dit is een fout.
39	RB	In 2022 start de warmteling met de aanleg van de warmteleiding. Vraag: Er is inmiddels duidelijk dat Den Haag fel tegen de aanleg van deze leiding door het midden is, wordt hier op geanticipeerd?	146	Gasunie neemt waarschijnlijk in de maand oktober een finale investeringsbesluit over de aanleg van Warmteling trace Vlaardingen-Den Haag. De provincie heeft de provinciale inpassingsplan (PIP) medio oktober vastgesteld en de betrokken gemeenten verlenen komende weken de omgevingsvergunningen. Er is op dit moment dus geen aanleiding om onze plannen bij te stellen.
176	BVR	Wat zijn volgens u kansrijke plekken en kunt u hier een voorbeeld van geven?	146	Dit zijn plekken in de openbare ruimte die er niet fraai meer uit zien en om die reden een opknopbeurt kunnen gebruiken of waar initiatieven van bewoners zijn. In sommige gevallen kan er worden meegelift op projecten in de nabijheid. Voorbeelden zijn: bewonersinitiatief vergroten boomspiegels in de Hoekpolder, herinrichting groenstrook Jozef Israëlslaan en het beplakken of beschilderen van elektriciteitskasten of transformatorstations om graffiti tegen te gaan.
40	RB	Krediet wat bestemd is voor vervanging van verkeerregelinstanties en dat er gebruik gemaakt gaat worden van de nieuwste technieken. Vraag: Wordt er bij deze technieken ook rekening gehouden met de doorstroom 's nachts? Dat men niet nodeloos moet wachten voor een stoplicht op een verder leeg kruispunt.	147	Ja, bij iedere VRI staat de instelling zo dat als je aan komt rijden en er is verder geen verkeer dat je dan gelijk groen krijgt.
41	RB	Hier heeft u het over de vervanging van scholen. Vraag: Worden deze kosten geheel door de gemeente betaald? Zo ja, hoe kan het dan zo zijn, dat een school daarna niet meer gecontroleerd wordt op onderhoud, of ligt deze verantwoording ook bij de gemeente?	147	In het Integraal Huisvestingsplan is vastgelegd dat de gemeente en schoolbesturen op basis van het principe van Total Cost of Ownership (TCO) willen investeren in schoolgebouwen. Daarbij levert een schoolbestuur mogelijk een extra bijdrage vanuit het gezamenlijk belang van extra kwaliteit en optimale exploitatie. De schoolbesturen hebben aangegeven voorzichtig te zijn in het toezeggen van bijdragen. De exacte hoogte van de bijdrage van beide partijen aan de totale kwaliteit wordt daarom nader bepaald bij de totstandkoming van businesscases in het uitvoeringsprogramma. Mocht TCO in de businesscases niet haalbaar blijken zullen gemeente en schoolbesturen zich gezamenlijk beraden over het afschalen van de kwaliteitsambitie of het eventueel faseren van projecten. De verantwoordelijkheid voor het onderhoud van de schoolgebouwen ligt volledig bij de schoolbesturen. Hierop vindt geen controle plaats. Wanneer een schoolbestuur in aanmerking komt voor renovatie/vervangende nieuwbouw wordt wel bekeken hoe het schoolgebouw onderhouden is en of het schoolbestuur hierin nalatig is geweest. Op dat moment kan de gemeente een bijdrage van het schoolbestuur vragen.
177	BVR	U zet weinig tot niets in op rotonders, waarom niet?	147	Er zijn op dit moment geen locaties in beeld. Onze inzet is op de drukste en verkeersonveilige kruispunten, waar over het algemeen ook bussen en/of trams kruisen, te kiezen voor flitsers.
42	RB	Dit krediet is bestemd voor regulier onderhoud en vervanging van (afval)bakken. Vraag: Is de gemeente ook nog voornemens om meer afvalbakken te gaan plaatsen? Bijvoorbeeld op de routes van bedrijventerreinen naar winkels?	148	Daar waar behoefte is worden afvalbakken geplaatst. Met name bij areaal uitbreiding en op drukke plekken worden afvalbakken bijgeplaatst.
43	RB	Invoering omgevingswet €50.000 visie, €144.000 plannen, €423.000 versterking / ontwikkeling: vraag, Hoeveel€ draagt het Rijk bij aan deze omgevingswet?	151	De financiële compensatie voor gemeenten staat (via de VNG) geagendeerd op het niveau van de rijksoverheid, maar in de huidige situatie worden gemeenten (vooralsnog?) door de rijksoverheid niet gecompenseerd voor de kosten die worden gemaakt voor de invoering van de Omgevingswet.
179	BVR	Waar komen de plannen vandaan voor een nieuwe brandweerkazerne? Hoe oud is het huidige gebouw? Waarom voldoet deze locatie niet meer? Waar dient de nieuwe kazerne dan te komen?	153	Er is nu geen sprake van een nieuwe brandweerkazerne. Het betreft een bestemmingsreserve waarmee de kapitaallasten worden gedekt als gevolg van de lening die is aangegaan door de Gemeenschappelijke Regeling Brandweer Delft-Rijswijk om de eenmalige erfpachtcanon van 50 jaar te financieren.

174	BVR	Aantal bijstandsgerechtigden tot 65 jaar wordt aangegeven. Zijn mensen boven deze leeftijd tot aan hun AOW en pensioen niet meer gerechtigd? Zo nee, waarom niet?.	163	Het betreft hier het aantal bijstandsgerechtigden tot de pensioengerechtigde leeftijd. De pensioengerechtigde leeftijd is de leeftijd bedoeld in artikel 7a lid 1 van de Algemene Ouderdomswet. De pensioengerechtigde leeftijd is niet voor iedereen hetzelfde. Vanaf 2013 verschuift hij jaarlijks met één of meer maanden. Op dit moment is deze 66 jaar en 4 maanden. Deze geldt op dit moment voor de personen die tussen 31 augustus 1954 en 1 september 1955 geboren zijn. Bij dit gegeven zal in het vervolg in de omschrijving de leeftijd worden weggelaten.
178	BVR	Woonwagens. Rijswijk telt 33 woonwagens. In het verleden werd zo'n beetje jaarlijks de toezegging gedaan dat deze in handen van de woningbouwcoöperaties zouden overgaan. Tot verrassing van BvR heeft deze overdracht nog steeds niets plaatsgevonden. Kunt u aangeven waarom? En kunt u na al deze jaren nu wel aangeven wanneer de overdracht gaat plaatsvinden?	163	Van de 33 woonwagens zijn op locatie Molenhof 22 in eigendom van Vidomes en zijn er 2 koopwagens. De 9 woonwagens op locatie De Strijp zijn nog in eigendom van de gemeente, maar met Rijswijk Wonen is in principe afgesproken dat zij hiervoor in de plaats 9 nieuwe woonwagens zal plaatsen en die ook in eigendom zal nemen. Uitwerking en uitvoering zullen in 2022 plaatsvinden met een mogelijke uitloop naar de eerste helft van 2023.
180	BVR	Er is een hectare wijkgroen bijgekomen. Waar? Hoeveel bomen zijn er verwijderd? Hoeveel bomen zijn geplant?	163	Rijwijk Buiten. In 2021 zijn/worden ca 395 bomen gekapt en zijn/worden 480 bomen geplant.